

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Gulev Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

181.

Megtérülnek naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több.

Hoover világtörvényszéke

A leleplezett francia-belga, német-holland titkos háborús szerződés izgalmaiba, a spanyol, afganisztáni és mexikói forradalmak ágyudörgéseibe, gépfegyverroportásába és hálfordításába belecsendül most egy idealizmustól áthatott tiszta hang, amelynek őszinteségében eddig nincsen okunk kételkedni, amelyet a rádió villamoshullámai vittek szerte az egész világra. Hoover, Amerika új elnökének székfoglaló beszédéről van szó. Ebben a beszédben az új elnök többek között azt mondta, hogy „világtörvényszéket” akar létesíteni, amely hivatva volna a nemzetek közötti egyenlenségeket elintézni, a vitás ügyekben bíraskodni és megteremteni a „világbékét.”

Van valami utópisztikus árnyalata Hoover elképzelésének, különösen akkor, ha elgondoljuk, hogy egy szóval sem említette beszédben, hogy miképpen képzei el a világtörvényszék felállítását. A törvényszéknek valóban az a hivatása, hogy elintézzék a vitás ügyeket és ítéletet mondjon a bírók felett. De minden törvényszéknek szüksége van egy olyan hatalomra is, amely az általa kimondott ítéletet érvényre juttatja, illetve végrehajtja. A bírósnak büntőnie kell és meg kell akadályozni további bűncselekményeket. Hoover elnök által elképzelt világtörvényszéknek tehát, túl a volt hági békebírószékhelyén, amely megalakult akkor, amikor kitört a világháború, túl a Népszövetségen, amely számtalan ügyben bizonyította be tehetetlenségét, végrehajtó hatalommal is kell rendelkeznie.

A Fehér Ház új lakója, ma nagyobb hatalommal rendelkezik, mint Európa bármely uralkodója. Tudja mindenki, hogy Amerika a háború alatt magához szívtta az európai nemzetek csaknem minden aranyát. És az arany az, ami erőt és hatalmat ad egy államnak. A világ leggazdagabb államának ura nem mondhatott csupán a levegőben elröppenő, muló szavakat. Bizonyára mielőtt a világtörvényszékéről beszélt, gondolkozott azon is, hogy miképpen lehet azt megvalósítani. Nem említette ugyan, de elképzelhetetlen, hogy a világtörvényszék másképpen fenntarthatja hatalmát, mintha minden más törvényszék mintájára, végrehajtó hatalmat szervez, amely hivatva lesz valóssággá változtatni az ítéleteket. Hoover elnök világtörvényszékében benne van a pacifizmus magva. De a világbéke szép eszméje csak úgy valószínűsíthető meg, ha egy nemzetközi hadsereg áll a világtörvényszék rendelkezésére. Elsősorban tehát nem a fegyverkezések korlátozásával, hanem a világ összes államainak legteljesebb katonai leszerelésével válhat valóra az emberiség szent vágya: a Világbéke. Egyetlen hatalom kezében tarthat fegyvert a világ és ez a hatalom: a világtörvényszék nemzetközi hadserege. Szavakkal, rábeszéléssel, fenyegetéssel nem lehet egy háborút megakadályozni. Mert hiszen, ha egyik, vagy másik államnak gazdasági, vagy politikai érdeke úgy kívánna, hogy megtámadja szomszédját, hiába volna a világtörvényszék: írásban és szavakban elhangzott ítélete. Egyetlen módja van a vérontás, a háborúk megakadályozásának és ez: erős, nemzetközi békehadsereget az egyes államok imperialista törekvései ellen!

Elnapolták a Népszövetség ülését

A jogügyi bizottság még nem döntött a litván kisebbségi indítvány felett. — Kompromisszum készül a kisebbségek és kormányaik között.

Londonból jelentik: A Times a kisebbségi problémával foglalkozva, azt állítja, hogy Chamberlain és Briand megegyeztek a nyilvános vita megtartásában. Lengyelország a többi kisebbségi állammal még mindig kedvezőtlenül fogadja a reformjavaslatot. Jugoszlávia kifejtette reményét, hogy beleegyezése nélkül a Népszövetség nem fogja megváltoztatni a tervbe vett eljárást. Csehország valószínűleg hasonló előterjesztéssel él. A lap szerint a kérdés csak úgy oldható meg, ha a tanács kijelenti, hogy nem szándékozik kisebbségeket irredentizmusukban erősíteni.

Genfből jelentik: Ma délután a tanácsülésre Stresemann, Zaleski, valamint a kisantant képviselői benyújtották indítványukat. Későbbre várható Stresemann felszólalása. Zaleski kívánja, hogy a kisebbségi szerződést valamennyi államra terjesszék ki. Ebben a kérdésben Románia egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik.

Genfből jelentik: Briand és Stresemann

külön tanácskozásra ültek össze. Chamberlain és Briand azt javasolták, hogy a kisebbségi kérdésben határozó hármas tanácsot egy ötös tanácsra bővítsék ki. A jelekből azt látják, hogy a kisebbségek és kormányaik közötti ellentétek elsimítására egy kompromisszum jön létre.

A késő esti genfi jelentések közlik, hogy a Népszövetség délutáni ülését határozatlan időre elnapolták. Az elnapolás oka az, hogy a jogügyi bizottság, amelynek döntenie kellett volna Litvánia ama indítványáról, hogy a kisebbségi vitában érdekelt államok résztvehessenek a vitában, nem fejezte be a litván indítvány felülvizsgálását. Az elnapolt ülés napirendjén Stresemann, a dán Durand, valamint a litván kisebbségi indítványok szerepeltek.

A lapzártakor érkezett távirati jelentések szerint a kisebbségi kérdés tárgyalását szerda délelőttre halasztották el.

Bevezetik a városi pótdadót Aradon.

Könnyíteni akarnak a polgárság terhein. — Peter Julian vezérfelügyelő a mai értekezleten új városvezetési programot adott. — Vállalatok létesítésével kell a város jövedelmét emelni.

Aradváros ezentúl előléptetheti tisztviselőit.

(Arad, március 5.) Ma délután öt órakor nagyfontosságú értekezlet volt az aradi városi tanácsban. A közigazgatási értekezlet, amelyet a ma Aradra érkezett Peter Julian belügyminiszteri vezérfelügyelő vezetett dr. Lutai Cornel elnök és az összes szolgálati főnökök részvételével, egészen új perspektívákat nyit a városvezetésben, amennyiben módot ad a városnak jövedelmei szaporítására, anélkül, hogy azzal az adózó közönséget terheljék túl.

Peter Julian elsősorban a város anyagi helyzete, bevételei, a városi tisztviselők helyzete iránt érdeklődött. Lutai dr. elmondta, hogy igen súlyos terheket ró a városra az a körülmény, hogy az állami szubvenciókat megvonták, egyben azonban kötelezték egyes állami intézményeknek fával való ellátására, ami jelentékeny kiadást igényel. A vezérfelügyelő kijelentette, intervenálni fog a minisztériumban aziránt, hogy mentse fel a várost ezektől a súlyos tehertételektől, vagy pedig megfelelő összegű szubvenciót adjanak. A vezérfelügyelő ezután ismertette a belügyminisztérium álláspontját a városok bevételeit illetően. Kijelentette, hogy erre vonatkozólag részletes tervezetet dolgozott ki, amelynek főalapelve az, hogy a bevételeket

ne a közönség vállára rakott adók és illetékek képezzék, hanem a város vállalatai adják ezeknek nagyrészt és a polgárságtól szedett adó csak pótlásul szolgáljon.

Példának Temesvárt hozta fel, amely költségvetésének 63 százalékát a vállalatai jövedelméből fedezi. A városi főtisztviselők ellenvétséül azt hozták fel, hogy a Legfelsőbb Köz-

igazgatási Tanács a múltban felszólította a városokat, hogy csak közigazgatást csináljanak és ne vállalatokat.

— Az elv megváltozott — felelte a vezérfelügyelő — mert szükségesnek találjuk, hogy a polgárság válláról levegyük a teher egy részét.

Kifejtette ezután, hogy a meglévő városi üzemek mellett a városnak létesíteni kell még egy-két fontos vállalatot és ezek szolgáltatásai a jövedelem nagyrésztét. A kiadások fennmaradó részére vonatkozólag állást foglalt a pótdadó mellett. Ezt a pótdadót a pénzügyigazgatóság szedné a városok részére, az állami adó arányában.

— Amennyiben pedig sor kerül arra, hogy a hidvámokat újra életbeléptetjük — folytatja a vezérfelügyelő — azt olyan módon kell megtenni, hogy a közönség ne vegye zaklatásnak a hidvám szedését.

Ezután a tisztviselők ügyeire került a sor. Itt is nagyfontosságú kijelentést tett Peter Julian vezérfelügyelő, aki ama véleményét fejezte ki, hogy az előléptetésekhez nem kell a minisztérium jóváhagyása. Ha azt az előléptetési bizottság törvényes keretek között eszközi és a permanens-bizottság jóváhagyja, nem szükséges még egy fórum approbálása.

Ezzel a vezérfelügyelő lehetővé tette Aradnak, hogy előléptesse tisztviselőit.

Szóba került a tisztviselői fizetések rendezésének ügye, amelyre — a vezérfelügyelő kijelentése szerint — hamarosan sor kerül. Este hét óra tájban ért véget az értekezlet. A vezérfelügyelő holnap reggel utazik el Aradról.

Március 12-én hirdetik ki az ítéletet az Angel-tanács ügyében

A közigazgatási bíróság ma tárgyalta Angel István dr. felebvezését. — Robu János dr. beavatkozási keresetében kérte a volt interimár bizottság kihallgatását.

(Arad, március 5.) Általános érdeklődés közepette tárgyalta ma a temesvári tábla mellett működő közigazgatási bíróság első szekciója Angel István dr. volt polgármester felebvezését, tanácsának feloszlata ügyében. A tárgyaláson megjelent maga dr. Angel is, ezenkívül pedig a volt tanács jogi képviselője dr. Gropsian Mihály volt szenátor és Chuleu Ilie bucuresti-i ügyvéd, a belügyminisztérium képviselője.

A tárgyalást pontban kilenc órakor kezdték meg és elsőnek dr. Gropsian szólalt fel, aki kérte a feloszlata kimondó királyi dekretum érvénytelenítését, azon a címen, hogy az törvénytelen volt. Elmondta a már ismerttetett védekezést és kérte a bíróságot, helyezze vissza jogaiba a tanácsot. Chuleu ügyvéd a belügyminisztérium nevében kérte a kereset elutasítását és kijelentette, hogy a közpénzeknek magánbankokba való elhelyezését miniszteri rendelet tiltotta el a törvény megjelenése előtt és ennek dacára Angel dr. továbbra is a Victoriába helyezte el a város pénzét, amely a Victoria fizetésképtelensége folytán veszélybe került. A választási költségekre vonatkozólag kijelentette, hogy azokat dr. Angel egy összegben közölte és a minisztériumnak nem állott módjában ellenőrizni, milyen célokra költötték el a pénzt.

Az utolsó szó jogán dr. Angel István szólalt fel, aki részletesen ismerteti a tanácsfeloszlata ügyét és megcáfolja a belügyminisztérium képviselőjének állításait. Kéri a bíróságot, helyezze vissza őt és a tanácsot jogaiba.

A tárgyalás e pontján meglepő fordulat állott be. A bírósághoz headvány érkezett, amelyben dr. Robu János, a volt interimár bizottság elnöke az interimár-bizottság nevé-

ben beavatkozási keresetet nyújt be és kéri a bíróságot, miután az interimár-bizottság is

érdekelte, hallgassa ki annak tagjait. A keresetre vonatkozólag Angel dr. felszólalt és a tábla egy-olvi jelentőségű döntésére hivatkozva, kéri az elutasítást, miután a volt interimár-bizottság ügye nem keverhető össze a tanácsa ügyével. A bíróság rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy a volt Angel-tanács ügyében az ítéletkihirdetést március 12-én reggel kilenc órára tűzte ki. A közigazgatási bíróság ítéletét nagy érdeklődéssel várják.

A felkelők elfogták Mexikó elnökét.

Kilenc tartomány van már a lázadók kezén. — Kettészakadt az uralmon levő párt.

Mexikóból jelentik: A forradalom rendkívül komoly jellegűt öltött. Most már nemcsak a katolikus elégedetlenség felkeléséről van szó, hanem az uralmon levő párt kettészakadt és egyik része szembeszállt Portez Gil elnökkel. A felkelők vezére a somorai José Aguire. A felkelők máris nagy sikereket arattak, birtokukba vették Veracruz állam több városát. A mexikói flotta két hajója, amely a kikötőben horgonyoz, a felkelőkhöz csatlakozott. Portez Gil a köztársaság elnöke összehívta a haditanácsot és az egész országban életbeléptette a cenzurát. Későbbi jelentések szerint a felkelők ma délután Mexikó ellen indultak.

Newyorkból jelentik: A lázadók ma elfogták Portez elnököt. Zaketeks állam is a felkelőkhöz csatlakozott és most már kilenc tartomány van eddig a felkelők pártján. A forradalmárok három nagy határmenti várost szálltak meg, úgy hogy az Egyesült-Államok felő vezető legfőbb pontok a felkelők kezébe kerültek.

Megszavazták a metilalkohol gyártásáról szóló törvényt.

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Raducanu javaslatot tett arról, hogy ezentúl két ülést tartanak naponta, amit Lupu, Duca és Iorga tiltakozása dacára, elfogadtak. Ezután sor kerül a metilalkohol gyártásáról szóló törvény vitájára. Dán Sever egészségügyi miniszter bejelentette, hogy ez az ügy egészségügyi kérdés, miután a hamisított italok nagy pusztítást okoznak a nép körében. A törvény csak azért engedi meg a metilalkohol gyártását, hogy a munkások ezrei ne kerüljenek az utcára. A kamara rövid vita után, kisebb módosítások eszközölésével 140 szavazattal elfogadta a törvénytervezetet. Az új törvényben a hamisításért a maximális büntetés öt évi börtön.

Az ezredesné.

Írta: Biró Lajos.

Az összes tiszték egy ócska, órási nagy és kényelmes kincstári épületben laktak. Ott volt az ezredes lakása is, az ezrediroda is, a hához nagy park tartozott, tennis-ground, tenispályája.

Én főhadnagy voltam akkor, ezredsegéd-tiszt és elég jó dolgom volt. Az ezredes — egy jószívű, lágy cseh óriás — végtelenül ambiciózus katona volt ugyan, de engem nagyon szeretett és rám bízott mindent. Vasárnaponként néha ebédre is meghívott. Az ebédek kellemesen teltek el. Az ezredesné — épen olyan szőke óriás, mint férje — vidám és kedves asszony volt, jó konyhát tartott és szeretett volna nevetni.

Egyetlen nagy, kinos és végzetes hibája volt: Nagyon szerette az édes likőröket, sőt az alkoholt általában. A hosszú délelőttökön, míg egyedül volt otthon — a többi eráris dámmakkal nem barátkozott — néha nekiült egy-egy üveg likörnek, cognacnak, bornak és mire az ezredes hazajött a kivonulásról, teljesen be volt csipve. Az óriási kincstári épületben mindenki tudta — lehetetlen volt eltitkolni — hogy cselédeknek és tisztiszolgáinak fejvesztés terhe alatt megtiltotta az ezredes, hogy óméltósága számára akármiféle szeszes italt is hozzanak.

A tisztai asszonyok sok gunyos megjegyzést tettek erre a tilalomra és az ezredesnére.

Május vége felé eljött hozzánk tavaszi szemlére a brigadéros. Alacsony, kopasz emberke volt, de komor osztrák katona, aki a bakák gombjait olyan halálos komolysággal vizsgálta végig, mintha ettől függött volna a monarchia jövője.

Az én óriás ezredesem rettenetesen félt a kis generálistól, izgatott volt, idegeskedett. A szemle azonban elég jól ment. A brigadéros semmibe sem tudott belekötni, a bakák feszesen léptek, hogy csak úgy dübörgött alattuk a föld. Jól köttek, az utolsó gomb is ragyo-

gott. Három napig tartott a szemle, utolsó napra már csak egy parádés gyakorlat maradt.

Az ezredes reggel még ideges volt. Az egyik szolgáját valami semmiség miatt kétszer pofonvágtá. A folyosón láttam, hogy a nehéz, komor, nagy német visszafordul az ajtó felé, fölemeli az öklét és tajtékzó szájjal, fojtott hangon átkozódik. Nem akartam, hogy a pofonok után még büntetést is kapjon. Elfordultam, de elhatároztam, hogy visszaküldetem az ezredessel a századához, azután kilovagoltunk és én elfelejtettem az egész dolgot.

Délben egy félórával hamarabb jöttem haza, mint a többiek, mert úgy volt, hogy a brigadéros tisztelére dimer lesz az ezred összes hölgyeinek a részvételével és még néhány rendeletet akartam kiadni. Az ezredesnéől kellett megkérdeznem valamit. A lakásuk felé mentem és a folyosón a pofonvert német szolgálóval találkoztam. Nagy igyekezettel dugdosódott a háta mögé valamit.

— Mi van a kezében?

Megmutatta. Két karcsu üveg volt, egy likőrösüveg és egy háromcsillagos Martell. Tisztában voltam mindennel.

— Gazember, hogy merészeltél italt hozni?

— Főhadnagy urnak jelentem alásan — mondta tompa német akcentussal — méltósága parancsolt...

A gazfickóval egyelőre nem csináhattam semmit, bementem az ezredesnéhez. A szemegyanusan csillogott, idegesen nevetgélt, de normálisan beszélt, feszesen járt-kelt.

— Hála Istennek, — gondoltam — nem lesz semmi botrány.

Az ezred hazaérkezett, a brigadéros kegyeskedett mosolyogni, az ezredes boldog volt, a katonák bort kaptak, — pompás hangulatban ült le a nagy társaság a dimerhez.

Az ezredesnéől jó messze kaptam helyet, de épen szemközt voltam vele és igen jól láthattam, mit csinál. Méltóságos és előkelő volt, nyugodtan beszélgetett és egy-egy fejedelmi bólintással honorálta a szomszédai szavát. No,

gondoltam magamban, nincs semmi baj.

A hangulat melegegett, a beszédek hangosabbra váltak, a bor szaporán forgott és egyszerre csak rémületemre azt látom, hogy az ezredesné kétségbeesítő gyorsasággal ártígeti ki a poharát, amelyben sűrű, nehéz bika-vér volt. Gyakorlott ivó módjára csak leöntötte torkán a bort és tréfát színlelő mosollyal tölta a poharát egy fiatal kapitány felé, ki szolgálatkészen töltögetett neki. Láttam, hogy az ezredes is aggódva néz oda, de a bornak egyelőre semmi hatása nem mutatkozott. Az asszony feszesen ült a székén, engem csak az nyugtalanított, hogy az aika körül állandóan valami furcsa, rejtelmes, szinte mániákus mosolygás játszódott. A többiek nem vettek észre semmit. Hozták a pecsenyét. Pezsgőt szolgáltak fel. Az asszony mindjárt fölhajtott két teli pohárral. Most mindjárt baj lesz, gondoltam magamban. De nem történt semmi. Az asszony ült feszesen, katonásan.

A csörömpölés elhallgatott, a felszolgáló katonák — megtanítottuk rá őket — megmerevedtek kemény vigyázásban, a brigadéros felemelkedett, pohárral a kezében, hogy az első, ünnepélyes nagy tósztot elmondja.

Az egész társaság felállott. Felállott az ezredesné is és óriás termete két fejjel volt magasabb a kicsi brigadérosnál.

A táborkok beszélni kezd. Három szót alig mond, rettenetes rémületemre mellette megmozdul az ezredesné. Az ajkain állandóan ott van az előbbi rejtelmes mosoly és — megfagyott a vér az ereimben — felemeli a karját. A társaság ránéz, az asszony ráteszi az egyik kezét a kicsi brigadéros kopasz fejére, a másikkal a poharát fogja meg és a beállott halálos csendben hangosan, a részeg ember sáros gügyögésével megszólal:

— Tüti... Idd ki csak előbb, kis öregem ezt a bort.

A brigadéros arca vérvörös lett, az ezredesé sápadt. A tiszték kinosan feszengtek, az asszonyok nevetgéltek. Egy pillanatnyi gyötrelmes csend, azután az ezredes elvezette az asszonyt s öt hónapra rá nyugalomba ment.

Súlyos vádak egy városi főtisztviselő ellen.

Alantasai feljelentették Martinovics István osztályfőnököt. — A vádak szerint a hozzá beosztott alkalmazottaktól és a felektől ajándékokat követelt.

Holnap dönt ez ügyben az interimár bizottság.

(Arad, március 5.) Napok óta nagyarányú vizsgálat folyik az aradi városi pénzügyi osztályon, az osztály egyik övűzedek óta dolgozó, vezető tisztviselője ellen. A vizsgálat folyamán majdnem az összes pénzügyi tisztviselőket kihallgatták és a vizsgálat befejezéseken holnap kell Berzovan Jánosnak, a pénzügyi szolgálat főnökének, majd Martinovics István osztályfőnöknek, a vizsgálat vádlottjának válaszolnia a feltett kérdésekre.

Néhány héttel ezelőtt kezdődött az ügy. A pénzügyi osztály több végrehajtója feljelentést tett Cosma Demeter dr. interimár-bizottsági tagnál Martinovics ellen, akit azzal vádoltak, hogy

ajándékokat fogadott el alantasaitól, sőt egyeseket kényszerített arra, hogy ajándékokat adjanak neki.

A feljelentés nyomán a legnagyobb titokban megindult a vizsgálat. A kihallgatásokat maga Cosma Demeter dr. vezette és sorban kihallgatták a városi végrehajtókat, agenseket és azokat a kisebb tisztviselőket, akik Martinovics irodafőnök alatt szolgálatot teljesítettek. A vallomások különbözők voltak, részint kedvezők a főnökre nézve, másrészt pedig terhelők.

A legterhelőbb vallomást egy Vidi Ioan nevű városi szolga tette, aki azelőtt Martinovics osztályában működött, mint végrehajtó. A szolga kihallgatása folyamán elmondotta, hogy a főnök kényszerítette a végrehajtókat arra, hogy úgy a hivatalos órák alatt, mint szabadidejükben, házában dolgozzanak. A végrehajtóknak kellett Martinovics kertjét megdolgozni. — mondja a vallomás — há-

zának kerítését elkészíteni és sok más házi munkát végezni. Vidi elmondja, hogy egy ízben, amikor disznót ölt, meghívta házához a főnököt, aki elfogadta a meghívást. A látogatás alkalmával meglátott az udvaron egy kocát és arra kérte a végrehajtót, ajándékozza azt neki. A végrehajtó lecsépe azonban nem egyezett bele az ajándékozásba és két nap múlva Martinovics írásbeli jelentésére, Vidi Ioan elmozdították állásától.

A kihallgatások sorozata miatt olyan vád is merült fel, hogy az adóhivatali főnök még a felektől is fogadott el ajándékokat. A vizsgálati anyag pontos részletei ezidőszereint még nem ismeretesek, miután szükségesnek tartják Berzovan János kihallgatását, majd végül felszólítják magát a vádlott főtisztviselőt is, hogy a pontokba foglalt vádakra nyilatkozzék. Ezután kerül csak az ügy az interimár-bizottság elé, ahol arról kell dönteniük, elrendelik-e a főtisztviselő ellen a fegyelmi vizsgálatot és amennyiben a kihallgatások holnap délutánra befejezést nyernek, lehetséges, hogy már a holnap délután összeülő interimár-bizottság foglalkozik az ügygel.

A feltűnést keltező ügyben beszélgetést folytattunk a pénzügyi osztály több tisztviselőjével, akik azon véleményüket fejezték ki, hogy a feljelentések néhány kötelességmulasztásért megbüntetett végrehajtótól származnak és semmi alapjuk sincsen. Végleges véleményt azonban ebben a kérdésben még senkisé tud alkotni, miután az egyes vádak, valamint az egész bizonyítási eljárás nem került még nyilvánosságra. Városi tisztviselői körökben mindenestre nagy érdeklődéssel tárgyalják az ügyet és várják a további fejleményeket.

Urbach és Gerőné női divatterem

Budapest, IV. Harisbazar 6
Ezton hozza tudomására a mélyen tisztelt hölgyeknek, hogy a tavaszi modell-kollekciót március 5-től már bemutatja. — Állandó occasio eladások. 1082

Aradmegyei jegyzők pernyertesek lettek a minisztériummal szemben.

A közigazgatási bíróság megsemmisítette a jegyzők haszonélvezeti jogát megvonó miniszteri rendeletet. — A perköltséget az aradi prefektúra és a belügyminisztérium tartozik fizetni.

(Temesvár, március 5.) Tegnap került ítélethozatalra sor a temesvári felebbezési bíróság, mint közigazgatási bíróság előtt abban az érdekes közigazgatási perben, amelyet ötvenkét aradmegyei községi jegyző indított az aradmegyei prefektúra és a belügyminisztérium ellen.

Tudvalevőleg a belügyminisztérium tavaly július 24-én rendeletet bocsájtott ki, amelyben megszüntette az úgynevezett jegyzői földök haszonélvezeti jogát és eltörölte azokat a természetbeni szolgáltatásokat, mint fűtés, világítás és a többi, amiket egyes községek jegyzőiknek adtak. A minisztérium rendeletét azzal okolta meg, hogy az 1925. évi új közigazgatási törvény, amely 1926. január elsején lépett életbe, állami tisztviselőnek minősíti a jegyzőt, akit az államnak kell fizetnie.

Az aradmegyei jegyzők erre az előirt harminc napon belül, a múlt év őszén, közigazgatási uton támadták meg a belügyminisztérium és az aradi prefektúra rendeleteit

a temesvári felebbezési bíróságon, amely múlt héten tárgyalta Lahovary Gergely táblabíró elnöklete alatt ezt az ügyet. A felperes jegyzők képviselőjében Ispravnic Sever dr. aradi ügyvéd kérte a két rendelet megsemmisítését és részletesen kimutatta, hogy a belügyminisztérium törvénysértést követett el a rendelet bocsájításával. Ispravnic dr. száz évre visszamenőleg ismertette a jegyzők viszo-

nyait és kimutatta, hogy az új közigazgatási törvény életbelépte előtt a jegyző fizetésének egy részét a megyétől kapta készpénzben, más részét pedig az illető községtől természetben. A belügyminisztérium tévesen hivatkozik az 1925. évi közigazgatási törvényre, amely államosította ugyan a jegyzőt, de annak fizetésére vonatkozóan világosan kimondja, hogy az állami tisztviselők fizetésének általános rendezéséig a régi helyzet tartandó fenn. Ez a fizetésrendezés azonban mindezekig nem történt meg. Ispravnic dr. hivatkozott az agrárreformtörvényre is, amely a papi, jegyzői és tanítói szessziókat 32 holdig mentesíti a kisajátítás alól.

A közigazgatási bíróság regnap hirdette ki ítéletét, amelyben helyt ad a jegyzők keresetének és megsemmisítette a belügyminisztériumnak és az aradi prefektúrának rendeletét, mint törvénytelen.

egyben kötelezi a belügyminisztériumot és az aradi prefekturát a perköltségek egyetemleges viselésére. Az ítélet részletes megindokolásában a közigazgatási bíróság teljesen magáévá tette a jegyzők jogi képviselőjének álláspontját és az 1836-ik, 1871-ik és 1913-ik évi régi magyar törvényekre hivatkozva hozta meg ítéletét. A jegyzők általános érdekeinek és szerzett jogainak figyelembevételével is meg kellett semmisíteni a belügyminiszteri rendeletet, amely ellentmond az 1925. évi új román

TAKÁCS-PENZIÓ

Budapest, IV., Kristóf-tér 2.

Modern eleganciával berendezve, egészen új, központi fűtés, lift, Elsőrangú el. árással napi 6 pengőtől. Telefon 876-09.

közigazgatási törvény azon szakaszának, amely a jegyzőkre vonatkozólag fizetés tekintetében nem hozott változást.

Capusan belügyi vezérfelügyelő Aradra érkezett a fekegyarmati jegyző ügyének megvizsgálására.

(Arad, március 5.) Rendkívül érdekes fordulat állott be a mai napon Wild fekegyarmati jegyző ismeretes ügyében. Az Aradi Közlöny részletesen számolt be a jegyző ellen vezetett vizsgálat minden fázisáról és megírta, hogy a vizsgálat befejezéshez közeledik. Ma váratlanul Aradra érkezett Capusan belügyminiszteri vezérfelügyelő, akit a minisztérium azért küldött ki, hogy a jegyző ellen vizsgálatot folytasson le.

A vizsgálat a feljelentés ama adataira szorítkozik, hogy a jegyző a lakosság kárára 70-80 holdas területet tartott fenn a kisajátított földekből a tisztviselők részére, hogy az előirt összegnél 500 lejjel többet szedett be holdankint az agrárreform során földelkapott gazdaktól és végül nem vezette be pontosan a regiszterbe a beszedett adókat. A vezérfelügyelő még a mai délelőtt folyamán kiutazott Feketegyarmatra, hogy a vádakra vonatkozólag kihallgassa a falu lakosságát, többek között Bokor református lelkészt is. Délután Lázár Ágoston alispán is a községbe utazott, ahol egész a késő esti órákig folytak a kihallgatások. A vizsgálat eredménye valószínűleg holnap lesz ismeretes. Érdekes, hogy Capusan belügyi vezérfelügyelő aradmegyei származású, aki mint kis tisztviselő kezdte meg pályafutását és szorgalmával s tudásával érte el jelenlegi magas pozícióját.

Felhívás a katonakötelesekhez

(Arad, március 5.) Az aradi Cercul de Recrutare átiratot küldött az aradi rendőrséghez, amelyben kéri, hogy hozzák nyilvánosságra azt a rendeletet, amely a rendezetlen katonai helyzetű egyének jelentkezése tárgyában intézkedik. Az átirat a következőket tartalmazza: Mindazok az 1920-as kontingenshez tartozók (1898-as születésűek) s ennél idősebbek, akik különböző okból kifolyólag eddig nem jelentkeztek a bizottság előtt, s azok, akik jelentkeztek eme bizottság előtt és alkalmatlanok, vagy fölmentettek minősítettettek és azok, akik megjelentek a bizottságoknál s 1925-26-ban ügyük revíziója érdekében tettek lépéseket, tartoznak jelentkezni a sorozó bizottság előtt az 1930-as (1908-ban születettek) kontingenssel együtt. Ezek a következő aktákat hozzák magukkal: Anyakönyvi kivonat, állampolgársági bizonyítvány.

Akik nem tudják állampolgársági bizonyítványukat felmutatni, a primáriától kiállított bizonyítványt tartoznak magukkal hozni, melyben igazolják, hogy mikor és milyen számon alatt kérték az állampolgárságot és hogy mostanig nem optáltak. Tudomásra hozza a rendelet, hogy amennyiben ezek 1929. május 15-ig nem jelentkeznek, minden további nélkül katonaszökevénynek minősítettnek és 4 esztendőre soroztatnak be. Az 1921. és 22-es kontingensek, akiknek katonai ügyük rendezve van, tartoznak jelentkezni a bizottságnál okmányokkal, melyek azt bizonyítják, hogy az osztrák-magyar és orosz hadseregben mennyi ideig szolgáltak és milyen rangot viseltek.

Hoover nagy békebeszéde

Világtörvényszék létesítésével akarja elkerülni a háborukat. Amerika nem lép a Népszövetségbe. Vihart keltett az új elnök első intézkedése.

Washingtonból jelentik: Peldátlanul nagy lelkesedés mellett vonult be hétfőn délelőtt Hoover elnök a Fehér Házba. Az egész város lobogódiszt öltött. Bár az idő nem volt kedvező, körülbelül negyedmillió ember nézte végig az új elnök bevonulását a Fehér Házba.

Az elnök pontosan délelőtt tizenkét órakor Coolidge volt elnökkel és nagy kísérettel a Capitol előtt felállított szószékhez vonult, ahonnan szikratáviró útján az egész országban továbbított beszédet mondott, amelyben politikai céljait kifejtette. Kijelentette, hogy Amerika a háború utáni időben erősebb, mint valaha volt. Belföldön nagy jólétnek, külföldön megbecsülésnek örvend. Megígérte, hogy külön kongresszusi ülészakot hív össze a farmereknek ígért segély megvalósítására, valamint a vámtarifák megváltoztatása érdekében. Külpolitikai irányelve gyanánt az amerikai nép és más nemzetek közötti békére való törekvést, valamint a Kellogg-paktum további kiépítését jelölte meg.

Ebből a célből a döntő és választott bírósági eljárás messzemenő alkalmazását kívánja elérni és pedig a világtörvényszék létesítésével és a fegyverkezések korlátozásával.

Állást foglal a Népszövetségbe való belépés ellen, mert nézete szerint a Népszövetség tagjai, a Népszövetség ténykedése következtében könnyen viszálykodásokba keveredhetnek. Beszédét azzal fejezte be, hogy reméli, az egész világon tartós béke fog uralkodni.

Washingtonból jelentik: Ismeretes, hogy az új elnök, Hoover, a bevándorlási kvóták életbeléptetésének határidejét bizonytalan időre elhalasztotta. Hoover határozata miatt súlyos egyenetlenségek törtek ki. A szenátorok a Ku-Klux-Klan titkos szervezetének kényszerítő hatása alatt megszavazták azt a javaslatot, hogy a kvóta életbeléptetésének legutolsó határideje legkésőbb július elsején legyen.

Leszállítják a kisebbségi színházak adóját

— Az eddigi 26 százalék helyett 13 százalékot kell fizetni —

Bucurestből jelentik: Már írtunk arról, hogy a kultuszminisztériumban sürgősen dolgoznak az új színház törvényen. E törvény foglalkozik a kisebbségi színházkérdéssel is. Idáig a kisebbségi színjátszás miniszteri rendeletek alapján nyert engedélyt, évről-évre megújított rendeletek intézkedtek a kisebbségi színházigazgatók koncessziójáról. Információink szerint az új törvény kisebbségi paragrafusai két fontos újítást tartalmaznak:

1. A törvény visszatér a régi kerületi rendszerre, Erdélyt újra színházi kerületekre osztják, ezzel megszűnik a most érvényben lévő szabad portyázás.

2. A kisebbségek által eddig fizetett 26 percentes színházi adót leszállítják 13 percentre. Ugyanennyit fizetnek a román színházak is.

Tehát megszűnik az a séremses rendelkezés, mely külön száz százalékos adóval (helyesebben: büntetéssel) sújtotta a kisebbségi polgárokat, mert anyanyelvükön áldoztak a kultúra oltárán.

Tehát megszűnik az a séremses rendelkezés, mely külön száz százalékos adóval (helyesebben: büntetéssel) sújtotta a kisebbségi polgárokat, mert anyanyelvükön áldoztak a kultúra oltárán.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 8, 7 és 9 órákor. Nagy premier!

Pikáns modern Metro (Fanamet) filmremekmű.

KETTEN A LEJTŐN (Éjfel után) A nagyvárosok éjszakai bűnszereleit visszatükröző erkölcskép.

Főszerepben: Norma Shearer (a Diákherceg női főszereplője). — Rendes olcsó helyárak.

Jön! LILLIAN GISH egyetlen világszereplője. Jön!

Irodalom és művészet

Gaal Gábor

előadása az Ujságíróklubban.

Gaal Gábor a Kolozsváron megjelenő „Korunk” című világnézeti folyóirat szerkesztője ma este tartotta igen értékes előadását az Ujságíróklubban. A kiváló író, kit mint esztétikust és publicistát írásain keresztül előnyösen ismer Arad közönsége, mint előadó is elsőrangúnak bizonyult és értékes, mély fejtegetéseit nagy érdeklődéssel hallgatta a megjelent szépszámú közönség. Gaal Gábor mai előadása alkalmával a folyóirat kulturájáról beszélt, rámutatva arra, hogy mit jelent, mi az igazi funkciója egy folyóiratnak és hogy milyen nagy jelentőséggel bír az emberek együttműködése, egymás megértése és a művelődés szempontjából. Ugyanakkor rámutat arra, hogy a tudomány csak könyvekben szólalt meg s exkluzív, lassú, megközelíthetetlen kultúrát involvált. Ez egészen más volt, mint a ma folyóirat és újság kultúrája. Az előadó ezután a jó európaiasságról beszélt, rámutatva arra, hogy a legszelebb rétegi összefogással lehetünk jó európaiak, aki az idők aktualitásaira figyelmes. Ma, amikor a kultúra prizmatikus lett, mindent minden oldalról néznek, a folyóiratok felbecsülhetetlen szolgálatot tesznek az egyetemes kultúrának és az előadó szerint a „Korunk” a mai egyetemes európai kultúra ellentétes nézetei között tájékoztat, közvetít és megismertet. Össze akar olvasni olvasóival és meg akarja teremteni a jó európaiak szektáját.

A kitünő előadó felolvasását a közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig és utána hosszantartó, meleg ünneplésben részesítette Gaal Gábort, kinek első felolvasó estje a legteljesebb siker jegyében zajlott le. (—encz.)

* Az aradi színház műsora. Szerda d. u. 5-kor: Csibészkirály (operett, félhelyárakkal.) Este: Rómán előadás. Csütörtökön: Marusia, a kis cselédleány (szenzációs színműújítás, premier. C. bérlet.) Péntek: Cirkuszhercegnő (operett, A. bérlet.)

* Rátkay Aradra jön. Budapestről jelentik: Rátkay ma elutazott erdélyi vendégszereplésre. A vendégszereplés során Aradon is fellép.

* Marusia, a kis cselédleány története. Urvatszov darabja az aradi színház új prózai újítása, amelyben a kis cseléd három szerepbe zajlik le előttünk. Egyed Zoltán, az ismert pesti író és újságíró a darab fordítója. Csupa remek dialóg és érdekes jelenet. Mindehhez kitünő előadás járul. Szepessey Edith hatalmas ambícióval, készséggel alakítja a címszerepet, kiváló Fekete Irén, E. Károly Klári, Dancs Ica, Jávor, Horváth, Földes és Kun a főszereplők a darabban, amelynek csütörtöki premierje igaz értéket jelent Arad színházi életében.

* Ma délután félhelyárakkal a Csibészkirály operett megy 5 órai kezdettel, amely a látványosság, a ragyogás, a nagyszerű muzsikát, a szellemes szöveget és a pompás előadást jelenti. A főszerepeket Viola Margit, Kertész Mancsi, Dancs Ica, L. Kiss Mariska, Balázs, Rudas, Kun és Földes játsszák.

* Pénteken a Cirkuszhercegnő a műsordarab, amelyet a társulat már hosszú idő óta pihentetett,

hogy most megünnelje, régi pompájában lépjen ismét az aradi közönség elé. A nagyszerű Kálmán-operett emléke még mindig élénken él bennünk és most is abban a ragyogó köntösben üdvözölhetjük viszont, mint azelőtt. Viola Margitnak csodás szerepe a címszerep. Már ez is sokat jelent. Kertész Mancsi a régi jó szerepét adja. Galetta Mister X.-e, azután ifj. Szendrey Misi Suka Tónija, Győző Gyula bácsija, L. Kiss Mariska, Földes stb. alakításai mind-mind nagyszerűek.

* A szászvárosi zsidó ifjuság szombaton este nagyszerű műsoros táncestélyt rendezett a Transilvania helyiségekben. A műsorban különösen Jungfer Dezső, Farkas Rózi, Tolnai Lili és Ábrahám Frida tündek ki és a közönség melegen ünnepelte őket.

Szabadlára helyezték Ghandit

A vezér biztatására elégették a városban található minden selymet.

Kalkuttából jelentik: Az ottani legutóbbi zavargást az robbantotta ki, hogy Ghandi hívei, vezérik beszédére gyűltek össze. Tiszteletére örömtüzet gyújtottak és e célra

összeszedték a városban található selymeket és Ghandi személyes garanciálására azt meggyújtották.

Az összegyűlt tömeg a rendet helyreállítani akaró rendőrséget megtámadta. A később megjelenő lovasrendőröknek csak nehezen sikerült a rendet helyreállítani. Ez alkalommal számosan sebesültek meg. Ghandit és dr. Raft letartóztatták, majd később Ghandit kaució ellenében szabadlára helyezték, de bíróság elé fogják állítani.

Mi baja volt az angol királynak?

A súlyos betegség lefolyásának szakszerű lementése.

Egy angol orvosi szaklapban olvassuk: Az angol király hosszas betegségét feszült figyelemmel kísérte a világsajtó. A betegség lefolyásának részletei most váltak ismeretessé. A hónapokon át tartó súlyos baj egyszerű meghűlésből keletkezett s ez tüdőgyulladásá fejlődött, nagyon fájdalmas mellhártyagyulladás (pleuritisszel) komplikálva. Az orvosok gyakran vizsgálták a vérben mindannyiszor streptokokusokat talált. Az uralkodó állapot folyton rosszabbodott, delirikus lázalmi nyugtalantották. Nagyban növelte az orvosok aggodalmát a magasfokú vérszegénység, melynek folyamán az erythrocyták (vörös vércsejtek) öt millióról 2,9 millióra csökkentek.

Már-már elkerülhetetlennek látszott a katasztrófa, amikor egy hirtelen keletkezett jobboldali gennygyűlem folytán azonnali bordametszés vált szükségessé. Az operáció után a király állapotában javulás mutatkozott s ezt fokozatos gyógyulás követte. A vérből a baktériumok eltűntek és a vörös vércsejtek száma 4 millióra emelkedett. Azok, akik az uralkodót betegsége alatt látták, nem remélték, hogy ezekből a külön-külön is végzetessé válható komplikációkból kilábal. Tizenkét kezelőorvos ügyelt a betegre. A hivatalos diagnózis streptokokus-szeptisz állapotot jelent meg, később történt lokalizálással a jobboldali mellhártyán.

— Mérges gázokkal merényletet követtek el egy színház közönsége és színészei ellen. Varsóból jelentik: Vakmerő merényletet követtek el a censtochai színház ellen. Előadás közben a közönség soraiban több ember rosszul lett és ájultan esett össze. Ugyanakkor a színpadon is néhány színész eszméletét veszítette. A közönség a különös eset hatása alatt pánikszzerűen menekült a színházból. A hatósági vizsgálat megállapította hogy valaki mérges gázt bocsátott a színház nézőterére és színpadára. Az áldozatokat kórházba kellett szállítani. Egy fiatal leány haldoklik. A merénylet kézrekerítésére megindított nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

Az aradi szegényházban meghalt Rózsa Sándor utolsó betyárja.

Nemes Hégey István, a hajdani délceg betyár most fejezte be kalandos életét. — Már nem kellett a romantikus mesék senkinek.

(Arad, március 5.) Az aradi szegényház toprongyos lakói ma temetésre vonultak fel. A halál fagyasztól lehelete beszuhant az élet hajótöröttjei közé, akik rémülten húzódtak meg vackaikon, valami ismeretlen félelemmel szívükben. Pedig talán nekik kellett legkevésbé félniük a haláltól, hiszen ők már semmit sem várhatnak a jövőtől. S mindig így van ez. Azok ragaszkodnak leginkább az élethez, akiknek legkevésbé van mit várniuk tőle. Annak, akit festetlen fakoporsóban kísérték el a temetőgödörig — ha mást nem is — legalább változatos, kalandos mulat adott. Mert nemes Hégey István valamikor réges-régen, deli legény korában, Rózsa Sándor rablóbandájának volt a tagja és büszkén vágatott társaival a pusztán keresztül valamely gazdag kereskedő kirablására. Akkoriban még a romantika színes zománcával vonták be ezeket a történeteket és a főnőben legendákat regéltek egy-egy délceg betyárról a fihérmépek... Nemes Hégey Istvánval ötszázötven évvel ezelőtt találkoztam először egy gáji kiskorcsnában, ahol egy-egy kupica pálinkaért órákat mesélt Rózsa Sándorról, akinek bandájába 16 éves korában állt be. Sokszor kora délután kezdte a mesélést a grófiról, aki rálőtt Rózsa Sándorra és ezért másnap kirámolták az egész kastélyát, Rózsikáról, a vezér gyönyörű szeretőjéről, aki miatt agyonlőtte a banda egyik tagját, mert meg merre simogatni a leányasszony arcát s mire a hallgatóság észrevette magát, öreg este lett Rózsa Sándor bandájának utolsó

elő tagja azonban egy szép napon azon vette magát észre, hogy senkinek nem kellene már a meséi, a könyörtelen idő kiirtotta a romantikát az emberek szívéből és a mindennapi kenyérért való tülekedésben elfeledkeztek az öreg betyárról. Hégey István kikerült az uccára s aki hajdanában, jó időben megkötözött grófok zsebéből szedte ki a tömött bugyellárist, levett kalappal a kezében, várta a csengő egylejeseket.

A következő állomás a szegényház volt. Az öreg, megtépett életvándorok között nagy szerepet játszott a kivénült betyár, aki itt szövögette a szép meséket, míg a könyörtelen kaszás le nem zárta a reszkető ajkakat. Most a hideg föld lakója nemes Hégey István, az utolsó betyár. Hány éves volt, maga sem tudta. Öt esztendővel ezelőtt 93-nak mondotta magát, de az sem volt biztos. Nem is fontos. Neki már ugyis mindegy, mindegy az is, hogy márvány sírkő, vagy egyszerű fakereszt nehezedett a hantok fölé. Ha van menyország, nemes Hégey István szerényen bekopogtat ajtaján és elindul megkeresni Sándor bácsit, Rózsikát és mindazokat, akik oly régen előtte költöztek el. És ha megtalálja odaönt egykori társait, nemes Hégey István övni fogja őket, nehogy visszakiváncsozzanak az elhagyott földre, ahol 1929-et írnak, ahol meghalt a szép romantika, ahol már nincsenek haramiák, de azoknál sokkal rosszabbul élnek...

Marosi Rudolf.

DARMOL
GÉPKOZLÉSI HATÁROZÓ
ENYHE-GYORS - BIZTOS

vonatkozó törvények határozottan megállapítják, hogy a levelek és csomagok kézbesítése állami monopólium és büntetendő cselekményt követ el, aki a postával szemben kézbesítésre vállalkozik. Arravonatkozólag, hogy a vizumirodák a leveleket és csomagokat ellátják az előirt postabélyegekkel, azt válaszolta a postafőnök, hogy ennek elbírálása jogi kérdés, de a törvényszék szigorúan ragaszkodhatik az előirt rendelkezéshez, amelyek minden feltétel nélkül megtiltják, hogy kézbesítést magánszemélyek, vagy vállalatok intézzék.

Mindenesetre ez a szigorú törvény nagyon visszaszűkítette a teremt akkor, ha annak betartását ilyen szigorúan ellenőrzik. Ha pedig száz százalékban akarják keresztülvinni a törvény szövege értelmét, úgy elsősorban meg kellene szüntetni a hordárintézményt és a bevállalatokat, mert a hordárok és boyok legnagyobb részt csomagok és levelek kézbesítésével foglalkoznak. Előreláthatólag a törvényszék arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy a sürgős csomagok és levelek kézbesítése nem büntetendő cselekmény, különösen, ha tekintetbe veszi a romániai posta nehézségét.

Vallási szakadás fenyeget Bessarábiában.

(Az 'Aradi Közlöny' bucuresti-i tudósítójának távirata.) A besszarábiai képviselők és szenátorok csoportja a következő kommunikét adta ki:

A kivételes állapot tíz éves nyomásán kívül a szárazság és az inség szenvedései is sújtották Bessarábia lakosságát. A szinódus ismert határozata nem veszi tekintetbe Bessarabia hívő népének kívánságait. Amikor egy tartományban több, mint három millió hívője él, a lelkesekkel, egységes volt abban, hogy a husvétot május 5-én üljék meg, akkor ennek az egyhangú kívánságnak a megtagadását semmi sem magyarázza.

A besszarábiai hívők lelkiének megzavarása olyan következményekkel járhat, amelyek vallási disszidenciát vonhatnak maguk után.

A besszarábiai parlamenti képviselők és szenátorok felhívást intéznek Bessarábia lakosságához, tartsa tiszteletben a törvényeket és őrizze meg a rendet abban a tudatban, hogy

senkinek sincs joga megakadályozni azt, hogy a husvétot az egyház törvényei szerint ünnepeljék meg.

Az alkotmány garantálja a vallás szabadságot és ez a nemzeti-parasztpárt programjának is egyik pontja. Ezt meg kell védenünk egy a kormány, mint az ellenzékkel szemben is.

A parlamenti csoport azt kívánja, hogy a kormánynak erélyesen közbe kell lépnie és megadnia a felmentést a besszarábiai kérésnek, hogy a feltámadás ünnepét a hívőkkel együtt üljék meg és ne ássanak szakadékot a pásztorok s a nyáj között.

— A váradai prefektus súlyos autóbalesete. Nagyváradról jelentik: Súlyos automobilszerencsétlenség áldozata lett dr. Maioreseu József váradai prefektus, aki fején szenvedett súlyos sérüléseket. Váradszőlős határában egy ember akart a gépkocsi előtt az uttesten átszaladni. A sofőr, nehogy elgázolja őt, hirtelen jobbra kanyarodott a géppel, itt azonban nekiszaladt egy hatalmas körakásnak. Ebben a pillanatban a zökkenés a hátsó ülésen ülő prefektust az autó fedélfájához röpitette s homlokát és orrát úgy beütötte, hogy azonnal elborította a vér. A prefektust autóval behozták a kórházba, ahol dr. Pop Sándor főorvos azonnal megoperálta. Orrcsontját helyreállította és a felszakadt részt öt öltéssel bevarrta. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

APOLLO

MA, szerdán 5, 7 és 9-kor

UKANIA

VILÁGFILM

7-IK
MENY-
ORSZÁG

Janet Gaynor
Charles Farrell

MA UTOLJÁRA
RAMONA

DOLORES DEL RIO.
ENEKBETETTEL

Szabó Gyula dalénekes közreműködésével

A posta nem tűr konkurenciát.

A temesvári postaigazgatóság 200.000 lej kártérítést követel a vizumirodák futárjaitól, akik levélkézbesítés „bűncselekményét” követték el. Kártérítési per az aradi törvényszéken. Bulzan postafőnök nyilatkozata. Meg kell szüntetni a hordárintézményt és boyvállalatokat is.

(Arad, március 5.) A temesvári postaigazgatóság a legutóbbi időben valóságos üldöző hadjáratot indított a vizumirodák kézbesítői ellen. Néhány hét óta több kézbesítőt vettek motozás alá és a náluk talált leveleket elkobozták. Röviddel ezelőtt egy temesvári és egy aradi vizumiroda képviselője volt az áldozat. Amint a futár az express vonattal Bucarestbe megérkezett, a hatóság emberei várták az állomáson és azzal az indoklással, hogy a temesvári postaigazgatóság feljelentést tett ellene a sziguranacán, átnézték csomagját és kikutatták zsebeit. Az illetőnél tizennégy darab sürgősen kézbesítendő levelet találtak. A leveleket elvették és a vizumirodák megbízottját a sziguranacára kísérték. A sziguranca azonban nem akarta elfogadni, mert letartóztatását nem látta indokoltnak. Innen a rendőrségre vitték, de a rendőrség is hasonlóképpen visszautasította az eljárás megindítását. A megbízottat szabadon bocsátották, de

a temesvári postaigazgatóság a postai monopóliumtörvények megszegése miatt kétszázezer lej erejéig kártérítési pert indított ellene az aradi ügyészségen.

Az ügyészség a per aktáit nyomozás végett áttette a rendőrségre. A nyomozás még

tart és a nem mindennapi pernek kimenetelét általános érdeklődéssel várják.

Tudvalevő, hogy a vizumirodákat olyan csomagok, vagy levelek kézbesítésével bízzák meg, amelyek sürgős elintézészt várnak. Ezt az intézményt az tette szükségessé, hogy a postai kézbesítés ellen állandó és jogos panaszok hangzanak el. Megtörténik, hogy a szomszéd városba küldött levelet két hét alatt sem kézbesítik. Amíg a levél Bucarestből ideérkezik, a legjobb esetben négy-öt nap telik el, így tehát, ha valakinek sürgős levelezése van, kénytelen igénybe venni a vizumirodák szolgálatát. Különösen az újságok tudósítása szempontjából fontos a gyors kézbesítés, mert elképzelhetetlen, hogy egy-egy eseményről szóló riportot postán küldjenek el, ami öt-hat nap késéssel jelent, míg a vizumirodák kézbesítői egy napon belül rendeltetési helyükre juttatják.

A vizumirodák tulajdonosai kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy a rájuk bízott kézbesítendő csomagokat ellátják a szükséges bélyeggel, tehát nem károsítják meg a postát.

Erre vonatkozólag az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Bulzan Avram aradi postafőnököt, aki kijelentette, hogy a postára

H I R E K.

— Buzdugan Sándor — a Banca Nationala igazgatója. Buqurestből jelentik: A kormány a Banca Nationala-nál úrösedésben levő igazgatói helyre Buzdugan Alexandrut nevezte ki. Buzdugan ennek következtében visszalépett a vlagai jelöltségtől.

— Március 12-én alakul meg a megyei tanács. Március 10-én jár le a felelősségi határidő, amely idő alatt a megyei tanácsválasztás ellen felelősségi lehet benyújtani. A mai napig nem érkezett be felelősségi és válaszinú. hogy senki sem fogja megpeticionálni ezt a választást. Megyei körökben már meghatározták az alakuló ülés napját is, melyet március 12-ikében állapítottak meg. Az alakuló ülés március 12-én délelőtt 10 órakor lesz a megyeháza nagytermében.

— Németország rövid határidőre hajlandó Trockijt beengedni. Berlinből jelentik: A kormány Trockijhoz több kérdést intézett. Többek között, hogy állandó, vagy gyógykezelés céljából akar-e Németország területén letelepüdni? Mert abban az esetben, ha csak egészségi szempontból kíván Németországba utazni, úgy a kormány rövid határidőre hajlandó megadni a beutazási engedélyt.

— Új bíró az aradi törvényszéken, Dr. Mager Romulus nagyvárosi járásbíró, akit az igazságügyminiszter az aradi törvényszékhez nevezett ki törvényszéki bírónak, elfoglalta hivatalát és a második szekcióhoz nyert beosztást.

— Díszes fogadtatással várják Bécsben Miss Európát. Bécsből jelentik: Simon Bóskének, Miss Európának ma este kell megérkeznie Bécsbe. Bécsi tudósítónk jelentése szerint azonban a vonat erősen késik, úgy, hogy a késő éjszakai órákig még nem érkezett meg a szépségkirálynő, akinek fogadtatására nagyvárnyu előkészsételek történtek. A magyar királyi követség pompás fogadtatást rendez a Magyarországra számára sok sikert aratott szépségkirálynőnek. A pályaudvarról lakására felkísített kocsit szállítja, amely elé hat pompás lovat fogtak be. A fogadtatás után kényelmes lakosztály várja Simon Erzsébetet a Grand Hotelben.

— Doktorra avatás. A bécsi tudományegyetem orvosi fakultása Luttváák Manót az orvostudományok doktorává avatta. A fiatal orvos fia úy. Luttváák Józsefnek.

— Télen nincs délutáni hivatalos óra a rendőrségen. Az aradi rendőrprefektúra hivatalosan közli, hogy a tél tartama alatt az eddig szokásban volt keddj és pénteki délutáni hivatalos órákat nem tartja meg.

— Felmentett a törvényszék egy vonatvezetőt, akit gondatlanságból elkövetett emberöléssel vádoltak. Egy több, mint három évvel ezelőtt történt halálos szerencsétlenség ügyében tartotta meg ma délután az aradi törvényszék dr. Moldoveanu—dr. Mager tanácsa a főtárgyalást. 1925. októberében a Pankotai uradalom keszendi erődéséből az iparvasuton írt szállítottak. Sebés község mellett a vonatnak utolsó kocsija felborult és egyenymonta Kalmár Géza 18 éves fiatalembert. A halálos szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat és Herbei György vonatvezető ellen gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt emelt vádat az ügyészség. A mai tárgyaláson a vádat Savoiu ügyész képviselte, a vádlott kihallgatásakor tagadta, hogy ő idézte volna elő a halálos szerencsétlenséget, mert nem az ő hibájából történt, hogy a kocsi felborult. Több tanút hallgatott ki a bíróság, de ezek mind jelentéktelen vallomást tettek. A perbeszéd után a törvényszék a vádlottat a vád alól felmentette.

— Halálozás. Wéber Emil CFR művezető ma délután meghalt 39 éves korában. Temetése holnap délután öt órakor lesz a felsőtemető halottsházából.

— Fát és élelmiszert kapnak a családok munkanélküliek. A mai napon megkezdtek az aradi városi főorvosi hivatalban a fára, lisztre és cukorra szóló bönök kiosztását. Ezeket a hónapok szegény, leggyakrabban háromgyermekes családok kapják és holnap már megkezdik az élelmiszerek és fa kiosztását. Itt írjuk meg, hogy a mai napon a Kornis Testvérek-ségtől egy vagon fa és az Erdélyi Hitelbanktól 10.000 lej közpénz érkezett a munkanélküliek javára.

Ne győztülük gyermekeinket csukamajallal! Adjunk helyette poralaku, csokoládéigü Jemaltet.

Nagyarányu csempészés a cluji főpostán.

Postacsomagokban érkezett a csempészett áru. — Hét postatisztet és három kereskedőt letartóztattak. — Legalább százmillió lej kára van az államnak.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A cluji ügyészséghez még a múlt év novemberében névtelen levél érkezett, hogy a cluji főpostán korszakul óriási mértékben csempésznek be az országba selymeket és külföldi cigarettákat. Az ügyészség hónapokon keresztül folytatta a vizsgálatot, amely ma délelőtt az egész csempészársaság leleplezésére vezetett. A felmerült bizonyítékok alapján Birescu királyi ügyész házkutatást tartott Baumzweig Dávid kereskedő lakásán, ahol nagymennyiségű csempészett selymet és külföldi cigarettákat találtak.

Néhány óra leforgása alatt leleplezték a több tagból álló csempészársaságot, amely az

— Egy aradi autó elütött egy katonát Temesváron, Temesvárról jelentik: Tegnap délután súlyos autóbaleset történt az Aradi-úton. A 865 Ar. jelzésű autó, amelyet Ötvös János sofőr vezetett, teljes iramban rohangolt az úton és elütött egy katonát. A katoná súlyos sérüléseket szenvedett és azonnal elvesztette eszméletét. Az aradi autó beszállította a súlyosan sérült katonát a temesvári katonai kórházba. Az autót vezető sofőr ellen megindult az eljárás.

ETLAP.
PALKOVITS
CAFFÉ RESTAURANTJA
Speciális kávé és villásreggeli
Nagyszerű déli menü.
Finom estebéd.
Háromféle sörforrás.
Italkülönlegességek.
Énekes cigányzenekar!
„ Feltűnő olcsó árak! „

— Elmenttek a tragikus véget ért Priquet-házaspárt. Bécsből jelentik: Nagy részvét közepette temették ma el a tragikus véget éri Priquet-házaspárt. A temetésen megjelentek a világhírű orvosprofesszor volt tanítványai, a meggyógyított gyermekek tömege, ezenkívül a diplomáciai testület.

— Elfogott tolvaj. Az aradi rendőrség nyomozó osztályára az I. kerületi rendőrség ma egy régóta körözött, több lopással gyanúsított egyént állított elő. A letartóztatott tolvaj Janitzky Ignácnak hívják. Kihallgatták és át-kisérték az ügyészségre.

— Két év után fogták el a tolvajait. Két évvel ezelőtt Horváth István halálosi gazdálkodó feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a csendőrségen, mert amíg családjával együtt a mezőn tartózkodott, valaki behatolt lakásába és onnan 9500 lej készpénzt és 80 ezüstkoronát lopott el. A nyomozás nem járt eredménnyel, mert a tettest hosszú ideig nem sikerült elfogni. A véletlen azonban mégis esendőrkekre juttatta két év múlva a tolvajait. A csendőrség a múlt év decemberében letartóztatta Crisan József gazdálkodót, akit apja jelentett fel lopásért. A vallatás során Crisan bevallotta, hogy ő követte el a Horváth lakásán történt betörést is. Ma tartotta meg ügyében a főtárgyalást az aradi törvényszék Orezeanu—Moldoveanu-tanácsa. A bizonyítási eljárás folyamán megállapítás nyert, hogy Crisan a lopott pénzből több, mint egy esztendőig élt, az ezüstpénzt pedig Temesváron adta el. A törvényszék 3 hónapi és 15 napi elzárásra ítélte a tolvaj gazdálkodót.

Uj tánc-esteken kezdődik ma. szombán
Themes városligeti tánetermében.

eddig adatok szerint is legalább száz millió lej erejéig károsította meg az államkincstárt. Megállapítás nyert, hogy a cluji főpostán rendszer postacsomagokként hozták ezeket a csempészkiüldeményeket, melyek mástól éven keresztül jutottak be a főpostára Párisból, Berlinből és más külföldi nagyvárosokból. A csempészésben részes volt több postatisztet is, akik közül az ügyészség hetet szintén őrizetbe vett. Letartóztatta az ügyészség Baumzweig Izrael és Baumzweig István kereskedőket is, akik fivérukkal együtt üzték a jövővedelmű csempészést, de hír szerint még további szenzációszám letartóztatások is várhatóak.

— Elítelt a törvényszék egy tolvaj aradi cigányt. A múlt év novemberében történt, hogy Rejner Julia Potófi-uceai lakásába bement egy cigány fiatalember és segélyt kért. Amikor a házbeliek nem vették észre, az előszobából felkapott néhány ruhadarabot és elszaladt. A cseléd a lopást azonnal észrevette, a tolvaj után futott és az uccán járókélok elfogták. Ma délután vonta felelőségre Florea Todor 28 éves aradi cigányt a törvényszék és lopás miatt 3 havi elzárásra ítélte.

— Felrobbant a benzintámpa egy szászvárosi cukrászdában. Tegnap este szerencsére könnyű kimeneteli baleset történt Szászvároson, a Magyar Kaszinó helyiségében levő Bisztricsányi Ernő-féle cukrászdában. A cukrászda petróleumlámpáját kivételosen benzinnel töltötték meg, amely nyomban explodált. A robbanás oly erős volt, hogy az összes ablakok megrepedtek és a szomszédos helyiségekben levő képek a falakról leestek. A cukrászda butorzata is erősen megrongálódott. A szerencsétlenségből kifolyólag nem történt súlyosabb sebesülés, csupán a pincér, a kiszolgáló leány és maga Bisztricsányi Ernő, a tulajdonos szenvedtek könnyebb sérüléseket. — A vizsgálat megindult, hogy a robbanásért kit terhel a felelőség. A kár 50.000 lej.

— Egy évi börtön lopásért. Bugi Flora aradi lakos állott ma az Orezeanu—Moldoveanu-tanács előtt, akit néhány hónappal ezelőtt az aradi törvényszék lopásért egy évi börtönre ítelt. Bugi a múlt év szeptemberében Tóth Béla Edelspacher-uceai lakásáról különböző ruhaneveket lopott és ezért tartóztatták le. Most érkezett meg a temesvári tábla döntése, amely jóváhagyta a törvényszék ítéletét. A törvényszék mi hirdette ki előtte a jogerős ítéletet.

— Autóval csempésztek Magyarországról Aradra a cigarettát. Az aradi sziguranca detektívjei két nagyvárosi gazdálkodót vettek őrizetbe, kik nagymennyiségű cigarettát csempésztek Magyarországról a határon át Aradra. Ma reggel az egyik detektívnek feltűnt Aradon egy autó, amelyiknek ülésén gyanús csomagokat látott. Igazolásra szólította fel a gépkocsi utasait. Strateszi János és Vichian István nagyvárosi gazdálkodók az igazoltatásakor igen gyanúsán viselkedtek és a kérdésekre zavaros választ adtak. A detektív felbontotta az egyik csomagot, amiből magyar cigaretták hullott ki a földre. Ezután bekisérték őket a szigurancára, ahol kihallgatták őket és megállapították, hogy a két nagyvárosi gazdálkodó 7000 különböző minőségű magyar cigarettát csempészett át a határon. Kihallgatásuk után át-kisérték a cigarettacsomagokat az ügyészségre, ahol, miután valószínűleg a várható nagymértvű büntetést nem fogják tudni megfizetni, előzetes letartóztatásba helyezték őket.

— „Tanuljunk meg gondolkodni”. Ezen a címen tart szenzációszám ikerkező szabadelőadást az aradi iparosok Kulturházában ma, szombán este kilenc órai kezdettel dr. Falus Lajos iparkamarai titkár. A népszerű kamarai titkár előadása iránt nemcsak a kisiparosság, hanem a város széles körei részéről is élénk az érdeklődés. Előadás után ezuttal is Anyos Blanka urleány szavallataival fogja az estély fényét emelni. A szabadegyetem szerdai előadásai teljesen diitalanok, vendégeket szívesen lát az igazgatóság.

— Az összeomlás és kétségbeesés mítosza napjainkban címen tartja Gaál Gábor a „Korunk” szerkesztője második aradi előadását a Kulturpalota kistermében ma este fél tíz órai kezdettel. Belépés díjtalan. Érdeklődőket szívesen lát a „Korunk” szerkesztősége.

— Öt napi elzárás, mert ledobott a vonatról egy vasdarabot. A törvényszék Zsivan Gheorghe vasuti fékezőt öt napi elzárásra ítélte, mert négy évvel ezelőtt Glogovác és Arad között a vonatról ledobott egy vasdarabot és az oly szerencsétlenül esett le, hogy Jolan Gábor vasuti alkalmazottat súlyosan megsértette. Jolan hat hónapig feküdt a szerencsétlenség után a kórházban és hosszú ideig munkaképtelen volt. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 5 napi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélte a vádlottat gondatlanságból elkövetett súlyos testisértés miatt, az ítélet végrehajtását azonban három évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— Arad egy lényes Caffé-restauránnal lett gazdagabb. Tegnap este nyitotta meg Palkovits András, az ismert, népszerű vendéglős új helyiségét. A kényelmes, csinosan renovált, izlésesen dekorált Caffé-restaurant valamennyi asztalát már jelőre rezerválták. Az étlap választékos, az ételek finomak voltak. A speciálisan kezelt italok kvalitása, az előzékeny vendégfogadtatás, Molnár Gyuszi zenekarának kiváló játéka a legteljesebben kielégítette a megnyitó est nagy közönségét. Palkovits András a régi vendéglős-társadalom egyik közbecsülésben álló tagja, aki új üzletében ismét bizonyosságát adta, hogyan lehet a legjobbat a legolcsóbban nyújtani.

— Lopásért egy évi börtön. Az aradi törvényszék Pop-Ionescu-tanácsa ma ítélkezett öt borosjenői gazdálkodó felett, akiket lopással vádolt az ügyész. A vádirat szerint Gherghar Joan, Popa Adam, Popa Alean, Ghionghics Antonie és Popa Constantin 1922. és 23. években a lopásoknak egész sorozatát követték el a községben. Különböző élelmiszereket, fegyvert, szénát loptak több mint 20.000 lej értékben. A vádlottak, akik a csendőrségen bevallották a terükre rótt büncselekményt, a mai főtárgyaláson tagadták, hogy a lopásokat ők követték volna el és azzal védekeztek, hogy a csendőrségen csak azért tettek beismerő vallomást, mert ott bántalmazták őket. — A bizonyítási eljárás befejeztével Savoi ügyész vád- és dr. Grigorovici Stefan, dr. Popa Petru és dr. Vostinár Vasille ügyvédek védőbeszéde után a törvényszék meghozta ítéletét. Popa Alexat, Popa Adamot és Gherghar Ioant bűnösnek mondotta ki a bíróság sorozatosan elkövetett lopások büntetésében és ezért 1—1 évi börtönre ítélte őket, míg Ghionghics Antoniet és Popa Constantint bizonyítékok hiányában a vád alól felmentette. Az elítéltek felebbezték.

— Az Újságíró-klub ma, szerdán este tíz órai kezdettel megtartja szokásos táncestélyét.

— Új rádiókönyvek érkeztek Kerpelhez.

— Rendőri hírek. Ma megjelent a rendőrségen Bittó Miklós, az Arader Zeitung tulajdonosa és feljelentést tett Bacher Gyula aradi lakos ellen, aki öt 3000 lej erejéig megkárosította. A nyomozás megindult. — Jelentettük, hogy Marcut János buteni rekruta tegnapelőtt egy szódástüveggel megsebesítette Kramer Gyula aradi vendéglőst, aki ezért feljelentést tett a rendőrségen Marcut ellen. A rendőrség letartóztatta Marcutot, kihallgatták s átkísítették az ügyészségre, ahol fogva tartották. Weisz Györgyné Str. Marasesti (Kossuth-ucca) 10. szám alatti lakosnő ma megjelent a rendőrségen és előadta, hogy Welber Vilmos Str. Cercetasilor (Szent Pál-ucca) 6. szám alatti lakosnak átadott értékesítés céljából egy 4—5000 lej értékű gobelin kézimunkát. Welber a kézimunkát eladta, azonban a pénzzel nem számolt el és ezért kérte letartóztatását. Az ügyben Tasca detektív járt el és ma délre elő is állította a sikkasztó Welbert a rendőrségen. Kihallgatása után letartóztatásba helyezték.

LEGUJABB.

Arad visszakapja a Budapesten letétbe helyezett értékeit.

A magyar pénzügyminiszter érdekes felhívása.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar pénzügyminiszterium ma felhívást bocsátott ki, amelyben közölte, hogy a román impérium alatt levő erdélyi területekről annakidején Budapestre szállított értékeket a magyar kormány kiadja a román királyi kormánynak. Miután feltehető, hogy azon értékek között magyar állampolgárok tulajdona is szerepel, a pénzügyminiszterium felszólítja az utóbbiakat, hogy március 23-ig jelentsék be igényüket. Ellenkező esetben az értékeket átadják Romániának és onnan kell majd a később jelentkező tulajdonosoknak kiigényelniük.

A budapesti távirati hír Aradon nagy meglepetést keltett, miután Aradnak is milliós értékei fekszenek kilenc esztendő óta Budapesten és most már remélhető, hogy az értékek tulajdonosai hamarosan hozzájuthatnak tulajdonukhoz.

Heine Henrik leszámoltja hamisította a belga-francia egyezményt.

Berlinben nem hisznek Heine vallomásaiban. — Az Utrechtsch Dagblad újabb leleplezéseket közöl.

(Az Aradi Közlöny brüsszeli tudósítójának távirata.) Az Utrechtsch Dagbladban közölt állítólagos francia-belga katonai egyezmény ügyében mindnagyobb lesz a botrány. A brüsszeli rendőrség tegnap éjszaka letartóztatta Frank Heine belga állampolgárt, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő hamisította az egyezményről szóló okmányt. Heine feleségét, aki a férjére várt a pályaudvaron, szintén letartóztatták. Frank Heine, aki — kijelentése szerint, leszámoltja a nagy német költőnek, Heinrich Heine-nak — bevallotta kihallgatása alkalmával, hogy ő követte el a hamisítást s az okmányokat egy flamand újságírónak adta el.

A berlini jelentések szerint a német fővárosban nagy tartózkodással fogadják Heine vallomását. Még a baloldali sajtó egy része is különösnek találja, hogy Frank Heine egyenesen a detektívek

karjai közé rohant, amikor jól tudta, hogy le fogják Brüsszelben tartóztatni. A demokratapárti Tempo szerint Brüsszelben már napokkal előbb tárgyalásokat folytattak az állítólagos hamisítóval.

akinek a fogságért nagyszögű kártérítést helyeztek kilátásba. A jobboldali lapok nyíltan megírják, hogy Heine beismerése megrendelt vallomás.

Az Utrechtsch Dagblad a Heine-féle vallomás dacára folytatja az egyezmény ismeretét és igen pontos adatokat közöl a megállapodásról, amelyhez még a belga hadsereg mozgósítási gócpontjainak táblázatát is csatolták és amelyet Debeney és Galet tábornokok irtak alá. Utólag De Broquevilles belga hadügyminiszter is látta az ügyet és jóváhagyta a megállapodást.

Mi jöhet még a HETEDIK MENYORSZAG és RAMONA — után még nagyobb szöbb jobb

JOE MAY a Hindu síromiék rendezőjének legújabb mesterműve

HAZATÉRÉS Hadi-foglyok éneke

A hadifogságból hazatérők Golgota-utja és az otthonvárok, kálváriák, szenvedések és örömek gyönyörű filmje — legközelebb

az APOLLOBAN

MAROKKAI KÉMNŐ

ELMER HARRIS Testvérek o. regénye után

Főszerepben:

JETTA GAUDAL és VARKONYI MIHALY

gyönyörű állítólagos filmre

holnap, csütörtökön PREMIER

az APOLLOBAN

— Betörés egy aradi nagykereskedő lakásába. Vakmerően elkövetett rablás történt tegnap este 7 és 8 óra között Burza Kornél, ismert aradi nagykereskedő Str. Szt. Gheorghe (Ferdinand-u.) 25. szám alatti lakásában. Ismeretlen tettesek, mi alatt a házbelick eltávoztak hazulról, alkulccsal behatoltak a lakásba és két aranyórát, valamint láncokat, s egyéb értéktárgyakat elloptak. A betörést minden bizonnyal a helyzettel ismerős egyén követhette el, akinek pontos tudomása volt arról, hogy Burza hol tartja értéktárgyait és tudta azt is, hogy mikor követheti el zavartalanul tettét. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be az ügyben.

— A nyugdíjasok figyelmébe. A volt Aradcsanádi vasutak nyugdíjasai a márciusi illetményei ket f. hó 8. és 9-én, pénteken, szombaton vehetik fel. Egyben tudatjuk, hogy az Acsev-nyugdíjasok közül százötvenháromnak a nyugdíját 100—300 százalékgig felemelték, kiknek a nyugdíja havonta 400, illetve 500 lej volt. Felhívjuk a volt Acsev-altszét és szolgái rangsorban levőket, hogy szerdán délután 5 és 6 óra között az egyesületi helyiségünkben jelenjenek meg, hogy a márciusi órára járó felemelt nyugdíjuk összegét előszóval is ki-

hirdessük. Az általános nyugdíj rendezését megszorgalmaztuk dr. Marsieu Iustin prefektus útján, ki a legmegértőbb állást foglalta ügyeink mellett. Dr. Botioc szenátor, nemkülönben dr. Parecz képviselő személyesen interveniáltak a nyugdíjsérelmek tárgyában. Ugy a pénzügyminiszter, mint a miniszterelnök kijelentette, hogy a törvényes program az összes sérelmek orvoslását előírja, a mely program az Acsev és szamosvölgyi vasut nyugdíjasai ügyében is fokozatosan lesz megoldva. A nagyon csekély nyugdíjjal ellátottaknak az ügyét soron kívül kötelességünk volt szorgalmazni, az állomáson fizetett volt MÁV. és CFR nyugdíj kifizetés napját már a közeli napokban meghirdetjük, egyúttal újból felhívjuk a figyelmüket, hogy f. hó 10-én, vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel a városháza nagy tanácstermében tartjuk meg évi közgyűlésünket, melyre minden nyugdíjast meghívunk. Az elnökség.

— Biztos és enyhe hatékonyság az előfektetele egy jó hajtószernak. Ezért oly kedvelt a Darmol hajtószerekkel, amelyet az orvosok már évszázadok óta mint a legalkalmasabb szert ajánlanak a székrekedés ellen gyermekeknek és felnőtteknek. Figyeljen a vásárlásra.

Szabó Irén naplója.

Meghalt az apám! — A részeges Árpád tragédiája. — Szerelmem, a csendőrmester. — Kórházzól, kórházra. — Csokonai utján...

Az első temetés.

Tízéves voltam. Egy szépen szomorú szeptemberi napon, koporsót hoztak a házukba. Az apámnak. A gyilkos gégerák egy év alatt végzett vele. A koporsót számos szállagos koszorú borította, legfeljebb a törvényszék hivatalos koszoruján széles szallag, rajta a következő felirattal: „Szabó Józsefnek a törvényszék érdemes levéltárosának.” Negyven évig szolgálta az államot. Még halála előtt is büszkesen feljárt a hivatalba és ellátta kötelességét. Nagyon népszerű ember volt s az egész város Szabó hácsinak hitte. Nem volt benne semmi, a mai fiatal hivatalnokosztály gögijéből. Meggyőzéséhez tántoríthatatlanul ragaszkodott s elveit sem hatalomért, sem pénzért fel nem adta. Elveit én örököltem s vastagnyakuságát is. Egyetlen hibája: józanon is ittas volt, mert féltékenységi mániában szenvedett s ezt anyagi mártír édesanyámmal érezte. Anyámat sokszor kis testemmel fedtem, nehogy megítse.

Ó!! Azok az éjszakák! Mikor mindig félni kellett. Éjjel az apámtól, nappal egy hisztérikus igazgató tanítónómtól. Ezért lettem ideges.

Igy aztán nem is csoda, hogy apám koporsóját a család monoton arccal állta körül, csak anyám sirt, a saját szenvedéseit siratta.

Pap bátyám, Jenő is ott volt a temetésen. Eljött Háromszék megyéből. Kézdivásárhelyről. Ó róla keveset irhatok, mert életemben ritkán találkoztam vele és családjával. Tehetséges ember volt, kitűnő szónok és költő. Máskülönbön konzervatív és hatalmaskodó, mint a régi kálvínista papok nagyrésze.

Ravasz László.

Tizenöt év. Bimbóakadás. Ismeretlen vágyakozások a szívből. Május... Minden egy nagy kérdőjel s a virágzó almafáktól a ponyola pityangig érdekesen csendül meg az élettől felfentartás lélektana... Megmozdul az élet s minden szeret... Szeret az anyaföld, csók kal borul a zöld pázsit, szeretnek a fák és szerelmök gyümölcsésül dus virágzatokat adják... Szeret a lepke... szeretnek a méhecskék s az ifjú szív vágyódó ittas epedéssel keres valakit...

Tizenötéves voltam s egy akáclobos májusi délután ott ültem konfirmálandó társaim között a Farkas-uccai ref. templom egyik padosorában. Püspöki titkárunk vezette az oktatást. És amint a palástját s a cvikkerét néztem, szívemet ismeretlen érzések rohanták meg. Zokogva értem haza. Finom vacsora volt, szopósborju mája. De nem ízlett. Édesanyám kérdésére, hogy miért nem eszem, zokogás volt a válasz. „Mama! Szerelmes vagyok Ravasz Laciba.” „Na majd adok szerelmet, béka! Nem szégyeled IV-ik polgárista létedre? Hát lelkem aztán mit szeretsz benne?” „A palástját, meg a szemüvegeit.” Anyám jószágosan nevette el magát. Na akkor, kislány, nem olyan veszélyes a dolog.”

Én kislány? Másnap az összes ruhámat bokáig leeresztettem és a mellemet rongyokkal kitömtem.

Hüségese templombajáró lettem. Mindig ott voltam, mikor Ravasz prédikált s ha lenézett a katedrálról, meglöktem anyámat a padban: „Látja mama, most is engem néz.” Pedig semmit se törődött velem. De hiába, a női szív szeretetet követel. A szerelem csak a férfi életében epizód, a nőnek maga az élet. Ez ad lelkének formát. E nélkül elszárad, mint a nem gondozott virág.

Még az év szeptemberében Ravasz László külföldi tanulmányútra ment. Sirtam, aztán elfeledtem.

Árpád.

Tizenötéves koromban hajlamom s kedvem ellenére a tanítónői pályára adtak. Minden szerettem volna lenni, csak éppen tanítónő nem. Szendélyem már akkor az utazáshoz buzott, a földrajzot szerettem legszívesebben

tanulni és az utleírásokat olvasni. Valami olyan pályára vágyódtam, ami a vasutal lett volna összeköttetésben. Hiszen már gyermekkoromban képzeletben napokig utaztam a fás-kamrában. Özvegy anyám ezt a pályát látta legelőnyösebbnek reám nézve. Erzsébet nővérem viszont hangsúlyozta, hogy kár a bennem levő ének- és zenei energiát parlagon hagyni. De szegények voltunk s már itt elbukott az életem.

A tanítónőképzőbe kitűnő bizonyítvánnyal mentem s a képesítőt is tiszta kitűnő oklevéllel tettem le. Egy remény tartotta bennem a lelket, hogy később megszerzem az irodalom és énektanári oklevelet. Ebből azonban nem lehetett semmi.

Fiatalságomra szomorú árnyként borul legidősebb testvérem és bátyám alakja Árpádé. A szép, de szerencsétlen fiút, édesapám 14 éves korában borüzletbe adta tanoncnak, ahol rászokott az ivásra és megrögzött alkoholistá lett belőle. Gyönyörűen énekelt s barátai vitték, itatták. Ó!! Beh borzasztó volt nekem, mikor iskolából hazajövet, ittasan jött velem szemben s osztálytársaim ujjal mutatnak reá: „A te testvéred.”

A házukban soha sem hívhattam meg senkit, mint más fiatal leány, mert nem tudtam, hogy mikor toppan be részegen. Anyám külön lakást tartott fönnek, otthon lányok közt trágár szavai miatt nem tühethük. Ist nem! Milyen éjszakáim voltak! Hogy félttem tőle! Ha ittas volt, veréssel fenyegetett mindenkit. Husz éves lettem, mikor az Isten magához szólította. Temetése csendes tiszteletben ment végbe. Sirattuk, nem a halálát, az életet. Koszorú is volt. A Holdvilág-ucca megsajnálta őt, ahová később a Meskó-házból költöztünk. Megható volt, hogy mikor a koporsót kihozták a halottas kápolnából, a koporsó ormán két piros és egy fehér szegű díszlett. Észrevétlen kezek tehettek oda, valakinek visszaemlékezése a multra... Hiszen ez a szerencsétlen ember is szerethetett...

Egy férfi lépett az életembe.

1914. év szeptember 15-én tettem le a hivatalos esküt Kolozsvárt Váro Bényi tanfelügyelő kezébe. Kineveztek tanítónőnek Magyarorszára. Működésemet a háború vérzivatarára közt kezdtem meg. Innen a háborús állapotok miatt rövid idő múlva egy kis erdélyi faluba Mezőszivásra helyeztek. Az áthelyezésnek örvendtek. Az én egyéniségemnek bajoss lett volna hat méh között megszokni. Az egész tanulósg rokon volt majdnem és ha van intrika, sajnos e pálya sem nélkülözi azt. A nők még jobban összeférnek, de a férfi tanítóktól sokat szenvednek. Talán ez azért van, hogy a tanítónők intelligensebbek, képzik önmagukat, míg a férfi tanítók képezdel tanulmányuk befejezése után a gazdálkodásnak szentelik szabad idejüket.

Itt ismerkedtem meg Ferenc Dénes csendőrtiszthelyettesével. Intelligens székely fiú volt. Nekem megtetszett a nyers erő... Mai lelkületelem visszaradna tőle, de akkor imponált fekete haja, kék szeme, magas erős alakja... mint igézet állott előttem... megszerettem... Négy évig voltam menyasszonya. 1916-ban egy másik kis román faluban működtem, mint tanítónő. Völegényem sejtette az eseményeket s meghívott magához Gömörbe. Jolsva kies fekvésű kis város volt. Völegényem igen poétikus kis szobát vett ki számomra, nem messze a Koburg hercegek kastélyától... A jolsvai harangok még egyre zokogtak, figyelmzettették az ékelejtkezőket...

Egész ifjúságom alatt nagyon vágyódtam az anyaság után. Egy kis kékszemű fiúra, akiben őt szerethettem... Már azt se bántam, ha törvénytelen is lenne... csak volna! Hátha őt is elviszik a háborúba és nem leszek Anya. Gyárba járnék érte. Erényesösök! Mondjátok meg, miért bűn az, ha két lélek szereti egymást? Az étkezés, amely éppen olyan életfunkció, mint a szerelem nem bűn s a szerelem bűn? Láttam megesküdt hűtlenséget és es-

küdtelen, hüségese párt. Miért bűn a szent anyaság, még akkor is, ha földi formák szerint nincs elismerve? Akkor még ez a gondolat kínozta lelkemet.

Mindent elvesztettem.

1918-at irtak a történelem lapjaira. Október elején a spanyolbetegség ijesztően szedte áldozatát, a csatatéren legyekként hullottak az emberek. Egy nap sirgöny jött. Völegényem meghalt. Ijedtemben kacagni kezdtem, majd sirni, aztán három napig mozdulatlan, szótlán feküdtem az ágyban. Édesanyám sirva tördelte kezeit: „Ó! Szegény, szegény szegény gyermekem. Be szerencsétlen vagy mindenben!” Szabadságot kértem s a kis dunántúli faluból hazautaztunk Kolozsvárra. Azután innen is tovább mentem.

Szegény öreg édesanyám léhegye kísért ki éjjel az álomlásra... A sorsom aztán éveken keresztül a szanatórium lett. Klinikáról-klinikára finom orvosok, durva ápolónők között... Mindig kerestem a gyógyulást, de sehol sem találtam. Még olyan gyógyhelyre is bementem, amelyik nem nekem való volt. Iszonyú emlékek ezek, ezért irtódom Pesttől... Tér-izonyom meg is maradt s 1922. év júliusában B) listára kerültem csekély nyugdíjjal. Ezzel tanítónői pályám le is záródott s le, életem egy kis fejezete, hogy még busabb de gazdagabb fejezetnek adjon helyet. Kezembe vettem a vándorbotot s verseimmel megkezdtem a Csokonai utját...

RÁDIÓ.

Új találmányok a rádiókiállításon.

A rádió fejlődése mindennap meglepetést hozhat.

(Arad, március 5.) Nem volt még olyan világraszóló találmány, amit olyan csodálatos gyorsasággal tökéletesítették volna, mint a rádiót. A gőzgép, a mozi és a gramofon feltalálása óta évtizedek teltek el, amíg a mai tökéletes formáját elérte. Egy évtizeddel ezelőtt a rádió még a gyermekkorát élte s azóta a rádiómérnökök tízezrei dolgoznak csodálatos sikerrel tökéletesítésén. Nem is olyan régen még csak halkán szűrődő hangokat adott le a fejhallgató és ma már a hangosan beszélő a legtökéletesebben, vagy erősítővel ezer kilométerekre a beszédet és a zenét.

A rádióamatőrök rendkívül nagy érdeklődéssel várják a közel jövőben megtartandó rádiókiállításokat. Ezekre a kiállításokra tartogatják a rádiógyárak legújabb találmányait. A szakértők is azt hiszik, hogy a kiállításokon bemutatott gépek teljesen kiküszöbölik az eddigi bosszantó hibákat és megoldást hoznak az összes rádióproblémákra. Márciusban Lipcsében és Bécsben lesz nemzetközi rádiókiállítás, Bucarestiben pedig április hónapban rendeznek kiállítást a világ összes rádiógyárai. A kiállítások eredményét érthető izgalommal várják a rádiótulajdonosok.

Kik kaptak újabbán rádióengedélyt?

Aradmegyére eddig több mint 2500 engedélyt adtak ki.

Aradon és Aradmegyében lehetetlen gyorsasággal válik a rádió népszerűvé. Eddig az egész megyében több mint kétezeröttszáz rádióengedélyt kérvényeztek és hetenként százával intézik el a bucaresti-i rádióvezérigazgatóságnál a benyújtott kérvényeket. Legújabbán a következő aradiak és aradmegyeiek kaptak rádióengedélyt:

Dr. Kuttán Alfréd, Kosztolányi Etel, Kozma Sándor, Moik János Sfant Ana, Nagy Sándor, Ineu, Urschitz Gusztáv, Nagy Bálint Peregul Mic, dr. Vannay János, Witnicki Margit, Wass József Aradul-Nou, Vuchetich János, Zelenka Antalné Aradul-Nou, Schaner Gyula, Nagy Béla, Stoffer Hermina, Schütz Henrik, Suhajda Lajos, Sablics Péter, Szabó Béla Paulis, Sommer Nándor, Blaskovits I., Bozsejovszki Sándor, Steiner Jakab Padurené, Kain József Soimas, Künstler Ernő Chindia, Fülöp János, Banician Aurélie Milova, Farkas Ávrám, Ladau Miklós, Fröhlich Viktor Semlac, Maurer Péter Engelsbrunn, Mladin Romulus Padurené, Matronyi Gyula, Nadria Aurél, özv.

báró Nopcsa Eleké Aradul-Nou, Rosenberg Armin Apateu, Holländer Ernő, Hübner Mihály, Szatmári Rudolf, Roth Márton Pecica, Barabás Károly, Dénes Béla, Hochmann Izidor, Berger Jenő, Vértés Béla, Weisz Erzsébet, Veres László, Fekete Sándor, Fischer Gyula Nadlac, Erky Dezső, Elek Ignác Rovine, Florea Demeter, Balla József, Niculescu Cristea, Hauska Rudolf, Urszo Rudolf, Ransburg Sándor, Bock Artur Nadlac, Baranyi János Rovine, Fürbacher János, Szilágyi Dezső, Spielberger Henrik, Szeredy Gyula, Valeston Lajos, Wella Ferdinánd Muresel, Schneider Márton Macea, Schaeffer Richárd, Schwartz József Sebis, Stern József, Csicsmányi Jenő Socodor, Conopan Elza Radna, Götz Márton Paulis, Grünwald Sándor, Glutig József, Kollner Albert, Kotzka Anna, Klein András, Janecskó András Nadlac, Horai András, Herold József, Anyos Elemér, Hönig Vilmos, Nadlac, Hara Tódor, Olgyai István Talpos, Olinescu Marcell, Liptal István, Makai Gábor Radna, Mánya Lajos, Morariu József Petris, Jajos József Aradul-Nou, Jac Jenő, Fábrián József, Fodor Ernő, Mladin György Ineu, Pantea Illés, Molnár Izidor, Thira Demeter Nadlac, Poszt Ferdinánd, Pajor Margit, Pálffy Sándor Zerind, Molnár Antal, Mittermayer Ödön, Ragó Béla, Pop Sanzina, Gorzó Lajos Micelaca, Berkovitz Aladár, Bosneac Száva Muresel, Baumann Ignác, Bosch Miklós Curvin, Szalay János, Götzl Bernhard, Csukay Gyula Simandul de sus, Hollerbach Mátyás, Halmos Gyula, Hadi Antal, Oppenheimer Jona, Ordódi Andor Rovine, Perényi Zsigmond, Pop Imre, Text Ferdinánd Micelaca, Toischer Károly Aradul-Nou, Tiegermann Ferenc, Tremi Lajos, Udvari Vilmos, Popa János Rovine, Kiss Géza, Koch Sándor, Kohn Albert Iratosul Mic, Kászonyi János, Kornis Ödön, Kornis Izsó, Wollmann Antal, dr. Váró Zoltán, Kornis Armin, Kivovici Sergin, Vandracssek Ignác, Varga István, Izsák Dezső Buteni Ardelean György, Hozspodár Miklós, Kegy György, Havas Sándor, Heller Ödön, Holdstein Oszkár Pecica, Jacobovits Jenő Siria, Jäger Antal Aradul-Nou, Jónás Aladár, Herling Mihály, Hegedüs Vilmos Ineu, Cosma Matild, Halász Valentin, Császár József, Csárdás Pál, Negru Emil, Klein Margit, Kron Leonard, Kertész Pál Rovine, Marmorstein József Savarsin, Horn Rudolf, Sfant Ana, Bérczy István Peregul Mare, Löwy Hermann, Meixensberger István Aradul-Nou, Miskolczi Mihály Pecica, Matjavits Jenő Pecica, Sonnenschein József.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

Szerda, március 6.

Wien—Grác. 12.00. Délelőtti hangverseny. — 17.00. Délutáni hangverseny. Maria Söldner Melchner énekesnő közreműködésével. 22.00. H. Hofmannsthal: „Der Tor und der Tod“ színművének előadása. Utána könnyű zene. — Berlin. 12.00. Gramofon hangverseny. 16.30. A ma női problémái. 21.00. Magyar zene. Közreműködnek: Noiret Irén (szoprán), Baiti Géza (tenor), Kísér: Géczy Barnabás zenekara, a zongoránál Karácsonyi István. — Brunn. 13.30. Déli hangverseny. 18.45. Németnyelvű dalok áriák G. Verdi „Aida“ c. operából. 19.55. Operaelőadás közvetítése Prágából. — Frankfurt. 14.15. Gramofonzene. 17.35. Délutáni hangverseny. Orosz zene. 21.00. Ária- és duett-est. Közreműködik: Else Geutner Fischer, Frank Völker. — Leipzig. 13. Gramofonzene. 17.30. Délutáni hangverseny. 21. Zenekari hangverseny. 22. Kamarazene. 24.30. Gramofonzene. — 2. L. O. London. 5xx. Daventry. 12. Gramofonzene. 13. Déli hangverseny. 14. A frascati zenekar hangversenye. 16.45. Könnyű klasszikus hangverseny. 19.45. Mozart-szonáták. 20.45. Orgonahangverseny a Liverpooli katedrálisból. 21.10. Puccini: „Madame Butterfly“ c. operájának II. felvonása. 22.35. „Squirrel's Cage“ zenés revü. 23. Tánczene közvetítése. — Milano. 12.15. Gramofonzene. 13.30. Déli hangverseny. 17.30. Rádiókvintett. 21.30. Könnyű zene. 22.05. Egy vigiáték közvetítése. 22.45. Rádiókvintett. — München. 13.55. Déli hangverseny. 14. Szórakoztató zene. 20.30. Citerahangverseny. 21. Oscar Straus „Der letzte Walzer“ c. operettjének előadása. 23.45. Zenekari hangverseny. — Nápoly. 18. V. D'Evoli (szoprán) hangversenye. 22.02. Zenekari hangverseny. Utána: Nino Berrini „Il Poeta E La Signorina“ c. háromfelvonásos vigiátékának közvetítése. — Prága. 12.15. Gramofonzene. 13.30. Déli zenekari hangverseny. 20. Ünnepegy közvetítése a prágai nemzeti színházból Masaryk elnök

születésnapja előestéjén. — Róma. 16. Rádió-trió. 18.30. Szórakoztató zene. 21.45. Egy opera közvetítése a Studióból. — Stuttgart. 11.30. Gramofonzene. 13. Tézene. 20.15. Délutáni hangverseny. 21. Else Geutner Fischer énekesnő és Franz Nölker énekes hangversenye. Utána: Hírek. — Zagráb. 14.15. Gramofonzene. 18.30. Népszerű délutáni hangverseny. 21. Operai közvetítés. — Zürich. 13.32. A házi zenekar hangversenye. 16. Gramofonzene. 17. Délutáni hangverseny. 18.55. Gramofonzene. 21. Olasz opera-est. 22. Zenekari hangverseny. — Budapest. 10.15. A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból és időjárásjelentés. 13.05. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 13.35. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16.30. A Magyar Rádió Újság „Morse“ tanfolyama. 17.10. Az Országos Magyar Cserkész Szövetség előadása: Faragó Ede orsz. vezetőtisz: „Cserkészélet nyáron“. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 18.10. Dr. Zeller Tibor természettudományi előadása: „A hó, jég és a gleccseserek világa“ — 18.30. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó karnagy. 19.45. Rádió amatőrpósta. 20.35. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 21.10. Wencel Béla, a m. kir. Operaház művésznök operaestje. Zongorán kísér Berg Ottó. 21.45. Pontos időjelzés, hírek. 22. Egyfelvonásosok és dalok. Rendezi: Hegedüs Tibor, a Vígyszínház rendezője. A dalokat Polgár Tibor (zongora) és Kurina Simi cigányzenekara kíséri. 1. „Visoki uram szerencséje.“ Kis jelenet. Irta: Orbók Attila. 2. Énekszámok. Előadja: Weigand Tibor. 3. „A narancs“. Parasztkomédia. Irta Török Rezső. 4. Énekszámok. Előadja: Zilahy Irén és Weigand Tibor. 5. „Tik-tak.“ Tréfa. Irta: Harsányi Zsolt. 6. „A kapukulcs.“ Kis operett. Irta: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerezte Vince Zsigmond. A zongoránál Polgár Tibor ül. 24. Időjárásjelentés. Utána: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból.

□ Mivel titlik a rádiólampákat? Ez a kérdés ismét problematikusává vált. A legnagyobb örömmel fogadták a rádió-tulajdonosok azokat az új gépeket, amelyeknél feleslegessé vált az akkumulátor és az adótelep. Elég, ha bekapcsolják a konektorba és a rádió már működőképes. A rádiógyárak a legújabb időkig csak ilyen gépeket gyártottak. Ujabbban azonban olyan álláspont alakult ki, hogy az akkumulátor és adó-telep sokkal alkalmasabb a fűtésre. A rádiógyárak egyrésze ismét áttért az ilyen gépek gyártására. A legközelebbi időkre várják, hogy erre a fontos kérdésre az újabb találmányok feleletet adjanak.

□ Uj leadóállomás Bucarestben. Az európai nagy rádióállomások száma rövidesen egygyel szaporodni fog. Bucarestben lázasan folynak az építkezési munkálatok, melyek előreláthatólag még e hónapban befejezést nyernek. Az antenna magassága 90 méter és az egészen modern konstrukciójú leadó energiája 24 kw. lesz. A rádióállomás 10 kilométernyire a városon kívül fekszik, viszont a „Studio“ a belvárosban a Berthelot-uccában nyer elhelyezést. Április elejére tervezik az első próba-leadásokat.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiác legélénkebb helyén

**bolthelyiség,
azonnalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

Közgazdaság.

Zürichben 3.09 a lej.

Budapesti tőzsdezárlat. (Március hó 5.) Bucaresti 3.41, London 2788.25, Berlin 13611.25, Milánó 30.04, Páris 22.40.50, Prága 16.98.25, Zürich 110.30, Bécs 80.60, Belgrád 1006.50, Newyork 573.60.

Zürichi tőzsdenyitás. (Március hó 5.) Berlin 123.38, Amsterdam 208.25, Newyork 520, Páris 20.31.25, London 2523, Milánó 27.23.50, Prága 15.40, Budapest 90.65.50, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.09, Varsó 58.35, Bécs 73.08.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 5.) Berlin 123.38, Amsterdam 208.25, Newyork 519.97.50, Páris 20.31.25, London 2523.12.50, Milánó 27.23.25, Prága 15.39.75, Budapest 90.65.50, Belgrád 9.12.50, Bucaresti 3.09, Varsó 58.35, Bécs 73.07.50.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Március hó 5.) Devizák: Páris 6.57, Berlin 39.93, London 816, Newyork 167.80, Milánó 8.81, Zürich 32.35, Bécs 23.65, Prága 4.98.50, Budapest 29.30, Varsó 18.95. — Valuták: Napoleon 645, márká 39.80, léva 1.18, török líra 0.82, angol font 812, francia frank 6.60, svéd frank 32, olasz líra 8.72, drachma 2.12, dinár 2.91, dollár 166.73, lengyel zloty 18.75, osztrák schilling 23.75, pengő 29.25, cseh korón 4.92.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület és az Aradvármegyei Szőlészeti Szindikátus meghívására folyó évi március hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kulturpalota kistermében Schöppner Sámuel szőlőbirtokos, nyug. szőlészeti és borászati felügyelő a szőlőművelés és szőlőműtrágyázás legaktuálisabb kérdéseiről előadást tart, melyre a szőlőgazdákat ezennel tisztelettel meghívjuk. Schöppner Sámuel országgrésznök egyik első szőlőművelési szakértője, akinek előadásait mindenütt, ahol megfordul, a legnagyobb érdeklődés és elismerés kíséri. Belépés díjtalan.

— Bünvádi fejjelentés a vinalg takarékpénztár igazgatósága ellen. Temesvárról jelentik: A Vinalg Első Takarékpénztár összecsalásával kapcsolatban a bank betétesei egymásután tesznek fejjelentést a temesvári ügyészre a bank vezetősége és felügyelőbizottsága ellen. Tegnap Smok Toma községi bíró tett fejjelentést az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság ellen azzal az indokolással, hogy a bank, miután már csődnyitást kért elfogadott tőle 102.000 lej betétet. A többi fejjelentők is az igazgatóságot s a felügyelőbizottságot vádolják azzal, hogy tudomásuk volt a bünvői manipulációkról, amelyek a bankot anyagi romlásba döntették.

Mulatság.

— Az aradi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak táncmulatsága. Az aradi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak március hó 9-én, este fél 9 órai kezdettel műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendeznek az aradi Munkás-Otthon nagytermében. Személyjegy 40 lej, családijegy 100 lej.

Felelős szerkesztő: RÉTHY IÓZSEF.

NYILTER.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Ösv. Weber Emilné szül. Molnár Anna a szív legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy a forrón szeretett férj, fia, vő, rokon és jóbarát

Weber Emil

C. F. R. művezetőt

életének 39-ik évében hosszas, kínos, de türellemmel viselt szenvedéséről megváltotta a halál.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 6-án, d. u. 5 órakor a felső temető halottasházából a rom. kath. egyház szerzetesei szerint fogjuk az ugyanottani temetőbe örök nyugalomra helyezni.

1924

A gyászoló család.

Tavaszi női felöltő és ruha-
ujdonságok megérkeztek

Juliu PLESZ Gyula

céghez Arad, a színház hátsó bejáratával szemben. Az aradi kereskedők részleteladási csoportjának tagja.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérelmekre válaszolunk. Ajánlatok kelles levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

VALLÁS MELLÉKES jelígre levél van.
kérem átvenni. 1233

Tunggram égők detailban angol árban
Varga és Rosenfeldnél
Arad, Central Szálló mellett. 1097

ALKALMAZÁS.

MINDENES szobaleányt keresek, takarításban jól gyakorlottat. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FIATAL kifizető felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

JOLFÓZÓ SZAKÁCSNÓ, ki románul is beszél, urházakhoz ajánlkozik. 1212

WRINÓ, rodostandó, pénztárnoknő, vagy más bizalmi állást keres. Szíves megkezdéseket „Szorgalmas 2” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéri. 401

TISZTESÉGES bejárónő, ki padlókezeléshez is ért, jó bizonyítvánnyal március 15-re és egy kifizetőleány azonnali felvétetik. Bővebbet Salgóné bizományi üzletében volt Széchenyi-utca 1. sz. Neuman-palota.

ÚJYES fűszerkereskedő segéd, ki vegyesárúüzletben már alkalmazva volt, azonnal felvétetik. Alkalmazás esetén költséget megtérít. Csakis komoly munkaeurók jelentkezzenek, kik legalább 3-4 évi gyakorlattal bírnak. Ajánlatok Fuchs Bernát Garahonc címre küldendők.

MINDENES leány felvétetik Salgóné-utca 11a. 1228

UTAZÓ, ki saját autójával egész Erdélyt és Bánátot járja, jobb cikkek képviselőt vállalná. Cím Rudolf Mosse hirdetőben. 10509

PERFEKT SZAKÁCSNÓ azonnali belézésre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1231

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBABÓL álló első emeleti uccai helyiség a főtér közepén lélelés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

CSINOSAN butorozott különbejárattal balkonos szoba azonnal kiadó. Tökély-tér 7. I. emelet jobbra. 1202

ELEGÁNS butorozott szoba teljes ellátással 1-2 nő részére azonnal kiadó. Str. Numa Pompiliu 2. 1225

VOLT Zrinyi-utca 12. fogorvosi műterem. 2 szoba és laboratórium kiadó május 1-re esetleg más műteremnek, irodának is. Értekezhetni Reichné, volt Varjassy Lajos-utca 104. 1221

KÉT szoba, konyha lakások kiadó. Április 1 és május 1-re. Boros Béni-tér. Értekezhetni Str. Muresianu 8. (volt Nádor-utca.) 1232

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnali kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉSELADÁS.

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

ANTIK VITRINEK, antik szekreter és könyvszekrények, antik ágyak, éjjeli szekrények és szekrények, Biedermayer szalonok és asztalok, antik órák, comódok, szalonok, ebédlők, japán íróasztal, asztalkák, kártyaasztal, villanylámpák, márványoszlop, kis nyest bors, cararai márványoszlop, rézóra és girandok, kristálytárgyak, „Galle” vázák, porcellán díszítványok, kézimunkák, festmények, ebédlőóra, tükrök stb. kaphatók Salgóné bizományi üzletében Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

EMDENI gunárok eladók. Bővebbet Fer töltető intézet Arad. 1224

EBÉDLŐ, háló és összes mellékhelyiségből álló lakásberendezés eladó. Lakással vagy anélkül külön-külön is. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1218

KERESEK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, díszítványokat, vitrineket stb. Kívánatra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

MACULATURA PAPIR 6 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

INGATLAN.

MAGÁNHAZ sürgősen eladó, Str. Oltuz (Més-utca) 132. 1219

Női kalapok 350 lei. Szalmakalap formázása gyönyörű modelljeink után

90 le. Kalapkelelékek megérkeztek. Gaby-salon V. József t. ut. Poliak-ház

OKTATÁS.

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Volt Fábán Gábor-utca 1. földszint. 218

ÜZLETEK.

BÜFFÉT és éttermet most olcsón vehet. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1162

MŰHELYNEK, kiadóknak megfelelő üzlethelyiség lakással, azonkívül több két szobás lakás kiadó. Értekezhetni Gracia-parfumeriában, Str. Bratianu 7. 1235

KIADÓ műhelyhelyiség raktárnak, üzletnek alkalmas, május 1-re. Str. Muresianu 1. 1174

TÖBB jó képviselővel bíró egyén, ki saját autójával rendelkezik és egész Erdélyt bejárja, legalább 100.000 lejmel rendelkező társat keres ki a vállalatban aktív részt is venne. Teljes című választ „Biztos befektetés” jelígre Rudolf Mosse hirdetőbe kérek. 10509

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVÓ EMBEREKHEZ! 88 éves, magával teljesen tehetetlen, beteges fekvő, nagy nyomorral küzdő nő kéri legnagyobb kegyességében a jószívű emberek bármilyen csekély támogatását. Adományokat sziveségből Salgóné bizományi üzlete Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) fogad el. 200

146 pár női és gyermekcipő

késedelmes átvevő terhére en bloc, esetleg kisebb tételekben, készpénz fizetés ellenében irodánkban Str. Bueur (Eötvös-utca) 3. sz. folyó hó 7-ikén délután 3 órakor elárvereztetik.

König & Lázár

1072 szállítók.

Ház eladó

üzlethelyiséggel, villanyvilágítással, 7 helyiséggel.

Orga Romulus, Poica-Romána, Str. Mare (Nagy-utca). 1222

ÜZLETES

sarok magánház Ségában, fűszerüzlettel, pékműhellyel olcsón eladó, vagy bérbeadó. — Kizárólagos megbízott Györfly „Mures” Irodája, Str. Unirei 13. (Fábán Gábor-utca.)

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

ELTO

OUTBOARD MOTOR A LEGUJABB, A LEGIZGATÓBB VIZISPORT.

Főképviselet Erdélyben:

GARAGE AUTOBOX

ARAD, Str. Muresianu 5.

Arverési hirdetés.

F. évi március hó 7-én délután 3 órakor dr. Bogdan Virgil közjegyző irodájában (Arad, Str. Horia No. 2.) öt drb. összesen 38.000 lei névértékű Bánáti Bankjegyet R. T. részvény nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében elfog adni. 1227

EUMIG

Rádió-készülék

és alkatrész a vezető márka. NEUTROVOX 4, 5 és 7 lámpás készülékek és mindennemű rádió cikkek legjobb beszerzési forrása:

Füzesi Márton

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca 1.) Fehér Kereszt-épület.

Ugyarott rádió-ügynökök felvételre. 1068

Bevezetett műszaki- és rádió-üzlet

tőkés működő társat keres. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” címen GYÖRFFY „M U R E S” irodája továbbítja.

Nagy gyümölcs- és veteményes-kert

2 szobás lakás pinchehelyiséggel és raktárhelyiséggel K I A D Ó.

Bővebbet volt Thökölly Imre-utca 25-27. Luxéknál. 1215

1600 öles sarok telek

gyárépítkezésnek alkalmas, román templom közelében, 1920

eladó.

San-Nic-Mic. hitközség.

VIZUMOK követségeknél Utlevelehosszabítások, C.F.B. berletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan ellát.